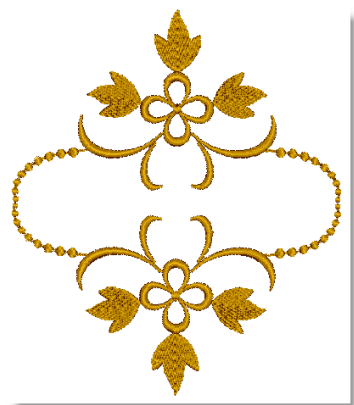

*Załącznik Nr 1 do uchwały Nr XXVI/230/2009
Rady Miejskiej w Kętach z dnia 27 lutego 2009 r.*

Plan Odnowy Miejscowości Bulowice na lata 2009-2015

A Przesłanki opracowania Planu Odnowy Miejscowości Bulowice na lata 2009-2015.....	4
B Charakterystyka miejscowości, w której będzie realizowana operacja ...	6
I Położenie	6
I.1 Położenie gminy.....	6
I.2 Położenie sołectwa.....	6
I.3 Rzeźba terenu gminy.....	6
I.4 Rzeźba terenu sołectwa.....	7
I.5 Mikroklimat	8
I.6 Uwarunkowania hydrologiczne.....	9
I.6.1 Soła	9
I.6.2 Czystość wód.....	10
I.6.3 Wody geotermalne	10
II Liczba ludności.....	12
II.1 Liczba ludności w gminie.....	12
II.2 Liczba ludności w sołectwie	12
III Historia.....	13
III.1 Historia gminy	13
III.2 Historia sołectwa	15
III.2.1 Godło sołectwa	19
C Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości	21
IV Walory przyrodnicze.....	21
IV.1.1 Flora.....	21
IV.1.2 Fauna.....	23
IV.2 Fauna w sołectwie.....	24
V Dziedzictwo kulturowe.....	25
V.1 Zabytki w gminie.....	25
V.2 Zabytki w sołectwie	25
V.2.1 Strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej.....	25
V.2.2 Strefa pośredniej ochrony konserwatorskiej.....	28
VI Instytucje kulturalne oraz sportowo-rekreacyjne	29
VI.1 Instytucje kulturalne w gminie	29
VI.1.1 Dom Kultury.....	29
VI.1.2 Gminna Biblioteka Publiczna im. Ambrożego Grabowskiego	29
VI.1.3 Muzeum im. Aleksandra Kłosińskiego	31
VI.2 Instytucje kulturalne w sołectwie.....	31
VI.2.1 Orkiestra dęta przy Ochotniczej Straży Pożarnej	31
VI.3 Sport w gminie	31
VI.4.1 Ludowy Klub Sportowy „Bulowice”	32
VII Edukacja.....	33
VII.1 Edukacja w gminie.....	33
VII.2 Edukacja w sołectwie	34
VII.2.1 Historia Szkoły Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki	34
VIII Opieka zdrowotna	37
VIII.1 Opieka zdrowotna w gminie.....	37
VIII.2 Opieka zdrowotna w sołectwie.....	37
IX Bezpieczeństwo mieszkańców w sołectwie	38
IX.1 Przestępstwa i wykroczenia na terenie sołectwa	38

X Rynek pracy	39
X.1 Gospodarka w gminie.....	39
X.2 Gospodarka w sołectwie	40
X.3 Bezrobocie w gminie	40
X.4 Bezrobocie w sołectwie	42
XI Rolnictwo.....	48
XI.1 Rolnictwo w gminie	48
XI.2 Rolnictwo w sołectwie	48
XI.3 Rodzaje gleb w gminie.....	49
XI.4 Rodzaje gleb w sołectwie.....	50
XII Infrastruktura techniczna.....	51
XII.1 Infrastruktura drogowa w sołectwie	51
XII.2 Infrastruktura telekomunikacyjna w sołectwie	51
XII.3 Infrastruktura gazociągowa w sołectwie	51
XII.4 Infrastruktura wodociągowo-kanalizacyjna w sołectwie	52
XII.5 Zagrożenie powodziowe w gminie	53
XII.6 Zagrożenie powodziowe w sołectwie	53
XII.7 System gospodarki odpadami w gminie.....	55
D Ocena mocnych i słabych stron miejscowości	56
Wizja	56
Wizja miejscowości Bulowice	56
Analiza SWOT	57
E Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną	60
Opis planowanych zadań Planu Odnowy Miejscowości Bulowice na lata 2009-2015	60
I.1. Zadania przewidziane do współfinansowania w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 na terenie sołectwa Bulowice:	60
Harmonogram realizacji Planu Odnowy Miejscowości Bulowice na lata 2009-2015	75
Inne zadania istotne ze względu na rozwój miejscowości, przewidziane do realizacji w ramach projektów ogólnogminnych.....	77
Monitoring, aktualizacja i upowszechnianie Planu Odnowy Miejscowości	78

A Przesłanki opracowania Planu Odnowy Miejscowości Bulowice na lata 2009-2015

Plan Odnowy Miejscowości Bulowice na lata 2009-2015 określa działania natury społecznej, gospodarczej i przestrzennej, zmierzające do aktywizacji obszarów wiejskich na terenie gminy Kęty. Cele i zadania zawarte w dokumencie wpisują się w założenia Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 – Oś Priorytetowa 3: „Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej” – Działanie: „Odnowa i rozwój wsi” (Kod Działania 313, 322, 323).

Celem głównym Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 jest wsparcie rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), zgodnie z Rozporządzeniem Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. (Dz. Urz. UE L 277/1 z 21.10.2005 r.) oraz Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1974/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) - (Dz. Urz. UE L 368/15 z 23.12.2006 r.).

Działanie „Odnowa i rozwój wsi” zawarte w Osi 3 PROW 2007-2013 realizuje cel polegający na poprawie jakości życia na obszarach wiejskich przez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Umożliwi to rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej obszarów wiejskich.

Realizacja działania tworzy warunki dla rozwoju społeczno-ekonomicznego obszarów wiejskich i aktywizacji ludności wiejskiej przez wsparcie inwestycyjne przyznawane na realizację projektów związanych z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej, w tym utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi oraz podniesienie atrakcyjności turystycznej obszarów wiejskich.

Plan Odnowy Miejscowości Bulowice na lata 2009-2015 spełnia kryteria dostępu wyznaczone w Działaniu „Odnowa i rozwój wsi” i będzie stanowił obligatoryjny załącznik wniosków aplikacyjnych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Plan Odnowy Miejscowości Bulowice na lata 2009-2015 jest ponadto dokumentem pomocniczym (nie obligatoryjnym) w procesie planowania działań kierowanych do współfinansowania w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 – Działanie 6.2 „Rozwój obszarów wiejskich” – Schemat A: „Odnowa centrów wsi”.

Plan Odnowy Miejscowości Bulowice na lata 2009-2015 składa się z ośmiu głównych części:

1. Charakterystyki miejscowości;
2. Inwentaryzacji zasobów służącej odnowie miejscowości;
3. Wizji miejscowości;
4. Analizy SWOT (oceny mocnych i słabych stron miejscowości, szans i zagrożeń w otoczeniu);
5. Opisu planowanych zadań Planu Odnowy Miejscowości w perspektywie 7 lat;
6. Harmonogramu realizacji Planu Odnowy Miejscowości;
7. Innych zadań istotnych ze względu na rozwój miejscowości, przewidzianych do realizacji w ramach projektów ogólnogminnych;

8. Procedur monitoringu, aktualizacji i upowszechniania Planu Odnowy Miejscowości.

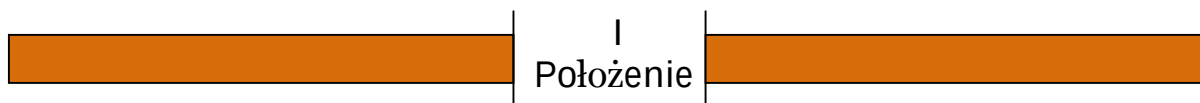
Plan Odnowy Miejscowości Bulowice stanowi także podstawę działań zmierzających do wprowadzenia w życie 4 celów strategicznych Strategii Rozwoju Gminy Kęty na lata 2007-2015:

1. Konsekwentne stosowanie modelu zrównoważonego rozwoju i utrzymanie pozycji lidera w dziedzinie ochrony środowiska;
2. Stworzenie atrakcyjnych warunków dla rozwoju nowoczesnych przedsiębiorstw i tworzenia miejsc pracy wysokiej jakości;
3. Podniesienie atrakcyjności mieszkalnej i turystycznej gminy;
4. Odnowienie i wypromowanie nowego, przyjaznego i dynamicznego wizerunku gminy Kęty w skali regionu, kraju i Euroregionu.

Realizacja wymienionych celów przyczyni się do modernizacji infrastruktury technicznej i społecznej miejscowości.

Wszystkie inwestycje związane z rozwojem infrastruktury technicznej i społecznej będą znacząco wpływały na poprawę warunków życia i pracy mieszkańców Bulowice i całej gminy. Plan Odnowy Miejscowości przygotowany został wspólnie z mieszkańcami sołectwa Bulowice, tak by realizowane zadania odpowiadały rzeczywistym potrzebom mieszkańców i mogły w pełni wykorzystać istniejący potencjał i szanse rozwoju miejscowości.

B Charakterystyka miejscowości, w której będzie realizowana operacja

I.1 Położenie gminy

Gmina Kęty jest jednostką miejsko-wiejską położoną w zachodniej części województwa małopolskiego, w granicach powiatu oświęcimskiego. Od zachodu gmina sąsiaduje z województwem śląskim (powiat bielski). Przed reformą administracyjną, w latach 1975-1998, gmina należała do województwa bielskiego.

Gmina Kęty graniczy z następującymi gminami: Oświęcim, Osiek, Wieprz, Andrychów, Porąbka, Kozy, Wilamowice i Brzeszcze.

Przez gminę Kęty przebiega stary szlak komunikacyjny z Oświęcimia i Zatora do Żywca. Z początkiem XIX w. został wytyczony „trakt cesarski” prowadzący z Wiednia przez Cieszyn, Bielsko, Kęty, Wadowice, Kraków do Lwowa. Znaczenie miasta wzrosło po wybudowaniu linii kolejowej równoległej do szlaku cesarskiego. Także obecnie, gmina Kęty posiada korzystne położenie komunikacyjne, co daje jej duże możliwości rozwojowe. Kęty położone są na skrzyżowaniu szlaków drogowych - od Krakowa dzieli je 70 km, od Bielska Białej i Oświęcimia 19 km, 53 km jest do granicy z Czechami w Cieszynie, a 50 km do granicy ze Słowacją w Korbielowie i Zwardoniu.

I.2 Położenie sołectwa

Miejscowość Bulowice leży w dolinie potoku Bulówka na pograniczu z Pogórzem Śląskim wzdłuż drogi krajowej pomiędzy Kętami i Andrychowem.

I.3 Rzeźba terenu gminy

Według podziału fizyczno-geograficznego Gmina Kęty należy do regionu naturalnego Kotliny Oświęcimskiej. Większa część gminy leży w Dolinie Soły, która tworzy szeroką równinę będącą płaską terasą zalewową. Tereny położone nad Doliną Soły (sołectwa Bulowice, Malec, Witkowice oraz miasto Kęty) należą do subregionu Pogórza Wilamowickiego. Pogórze to stanowią szerokie garby o płaskich wierzchołkach. Łagodne stoki opadają ku przecinającym garby dolinom deluwialnym.

Na terenie omawianej gminy występują następujące utwory geologiczne, będące skałami macierzystymi wytworzonych z nich gleb:

- utwory aluwialne współczesne (holoceńskie) występują na terenie całej gminy i z nich wytworzyły się w dolinach rzek gleby zwane madami;
- utwory deluwialne nazwane są utworami współczesnymi – wypełniają dna dolin nieckowatych w terenach lessowych i z nimi związane są gleby brunatne i glejowe namyte;
- utwory lessowate wieku pleistocenckiego, z których wytworzyły się przeważnie gleby pseudobielicowe i częściowo brunatne wyługowane;

- utwory pyłowe starych tarasów rzecznych, pleistoceny występujące na obrzeżach doliny Soły, z których wykształciły się gleby brunatne wylugowane i gleby glejowe.

W Dolinie Soły o przeciętnej wysokości 255 m npm, w której leży ok. 50% obszaru gminy występuje rzeźba płaska, gdzie różnice wysokości względnych na przestrzeni 2 km w linii prostej nie przekraczają 10 m.

Nad Doliną Soły rozciąga się obszar o przeciętnej wysokości ok. 310 m npm, który posiada rzeźbę niskofalisto i niskofalistą pagórkowatą, gdzie deniwelacje na przestrzeni 2 km w linii prostej wynoszą od 10 do 25 m. Największe różnice w wysokościach względnych występują w Bulowicach i w mieście Kęty, co powoduje występowanie rzeźby falistej.

I.4 Rzeźba terenu sołectwa

Teren sołectwa należy do regionu naturalnego Kotliny Oświęcimskiej a jego powierzchnia zajmuje 1855,1ha. Najniżej położone tereny w sołectwie znajdują się na wysokości 272 m npm. Różnica wysokości między punktami położonymi najniżej i najwyżej wynosi 74 m.

Tabela 1. Ukształtowanie terenu gminy Kęty

Jednostka strukturalna Gminy Kęty	Rzeźna terenu [m] npm		Różnice wysokości [m]
	Najwyższy poziom terenu	Najniższy poziom terenu	
Miasto Kęty	350,00	265,00	85,0
Sołectwo Bielany	280,2	250,6	29,6
Sołectwo Bulowice	346,0	272,0	74,0
Sołectwo Łęki	255,1	250,6	4,5
Sołectwo Malec	292,8	261,7	31,1
Sołectwo Nowa Wieś	263,1	261,1	2,0
Sołectwo Witkowice	323,0	282,0	41,0

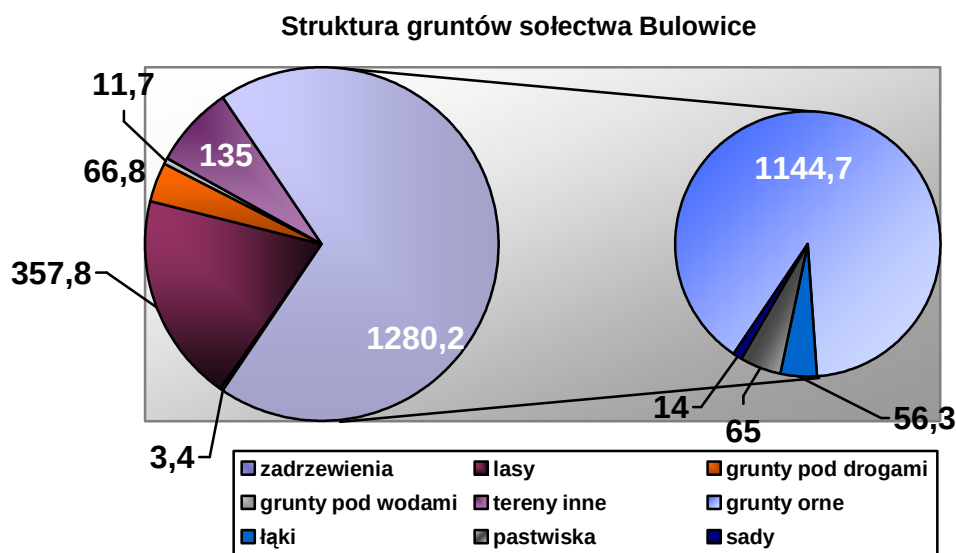
Źródło: Urząd Gminy Kęty

Lasy zajmują w sołectwie 357,8 ha – więcej powierzchni przeznaczonych jest tylko na użytki rolne – 1280,2 ha, z czego grunty orne zajmują 1144,7 ha. Tereny pastwisk to kolejne 65 ha wchodzących w skład użytków rolnych. Łąki stanowią 56,3 ha, a drzewa w sadach 14 ha. Oszacowano, że grunty pod drogami to 66,8 ha, z kolei zaś grunty pod wodami – 11,7 ha.

Tabela 2. Struktura gruntów sołectwa Bulowice

Zestawienie gruntów		Powierzchnia w ha
Zadrzewienia		3,4
Lasy		357,8
Grunty pod drogami		66,8
Grunty pod wodami		11,7
Użytki rolne	grunty orne	1144,7
	łąki	56,3
	pastwiska	65,0
	sady	14,0
	razem	1280,2
Tereny inne		135,0
Ogółem		1855,1

Źródło: Urząd Gminy Kęty

I.5 Mikroklimat

Cały obszar gminy pod względem klimatycznym należy do dzielnicy karpackiej, o średniej rocznej temperaturze około +8°C, rocznej sumie opadów wynoszącej ponad 700 mm. Pokrywa śnieżna o grubości od 20 do 30 cm zalega od stycznia do lutego. Przeważają wiatry południowe (halny) wiejące wzdłuż doliny Soły oraz zachodnie i południowo-zachodnie, związane z położeniem Beskidu.

Brak stacji meteorologicznej w Kętach uniemożliwia szczegółowe scharakteryzowanie poszczególnych elementów klimatu bezpośrednio dla tego miasta. Dla scharakteryzowania klimatu Kęt porównano temperatury zmierzone w pobliskich stacjach meteo: Aleksandrowicach, Porąbce i Wadowicach.

Średnia roczna temperatura powietrza wynosi ~ +8°C, a okres wegetacyjny roślin trwa około 200 dni.

Klimat Kęt jest więc łagodny, jednak z wpływami klimatu górskiego. Na dość wysoką wilgotność powietrza wpływa przepływająca rzeka, rozległe stawy rybne oraz sąsiedztwo

zbiornika zaporowego w Czańcu. Obecność tego zbiornika łagodzi nieco klimat, zmniejszając amplitudę temperatur. Przez cały rok przeważają wiatry południowo-zachodnie, wieloletnia średnia roczna prędkość mierzona na posterunku w Aleksandrowicach wynosi 3,8 m/s.

I.6 Uwarunkowania hydrologiczne

Warunki środowiska przyrodniczego, zwłaszcza klimat, budowa geologiczna i rzeźba terenu, zdecydowały o charakterze stosunków wodnych na terenie gminy Kęty. Hydrologicznie jest to obszar zlewni Wisły, którą stanowi prawobrzeżny fragment dorzecza ujściowego odcinka Soły, biorącej swój początek w Beskidzie Żywieckim.

Przez teren gminy Kęty wzdłuż jej zachodniej granicy, przepływa rzeka Soła, której administratorem jest Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie. Rzeka ma przebieg meandrujący i tworzy liczne bystrza. Na terenie Kęt rzeka Soła ma 2,2‰ spadku. Jest ona rzeką o charakterze górskim - wody w największym okresie przepływu zalewają całą terasę zalewową i dochodzą do wysokości 4 m ponad niski stan wód. Zbiorniki wodne w Tresnej i Porąbce na Sole powodują wyrównanie przepływów i zapobiegają groźbie powodzi, choć jej nie wykluczają.

Przez teren gminy przepływają również liczne potoki i cieki wodne. Administratorem potoków jest Małopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Krakowie.

Ogółem w administracji MZM i UW w Krakowie na terenie gminy Kęty znajduje się 38,2 km potoków, 31,65 km wałów, 31 śluz wałowych, 15 stopni oraz 1 jaz betonowy.

Do większych potoków należą:

- potok Bulówka (7,55 km długości na terenie gminy Kęty);
- potok Macocha (11,00 km długości na terenie gminy Kęty);
- potok Malecki (10,70 km długości na terenie gminy Kęty);
- potok Leśniówka (3,90 km długości na terenie gminy Kęty);
- potok Szybówka (1,50 km długości na terenie gminy Kęty);
- kanał Ulgi w Nowej Wsi (1,54 km długości na terenie gminy Kęty);
- kanał Ulgi w Bielanych (1,80 km długości na terenie gminy Kęty).

Duża gęstość sieci rzecznej stwarza dogodne warunki do występowania wód powierzchniowych stojących w formie zbiorników naturalnych i sztucznych. Zbiorniki sztuczne tworzą stawy rybne, posiadające długie tradycje. Koncentrują się one w północnej części Gminy Kęty i często znajdują się na poziomie wód gruntowych, są także przez nie zasilane. Stawy te pełnią funkcję gospodarczą, będąc podstawą gospodarstw rybackich, niektóre z nich pełnią funkcje rekreacyjne.

Zbiorniki naturalne występują wzdłuż meandrującej Soły w formie starorzeczy – solisk, często będących już w stadium zaniku.

I.6.1 Soła

Na terenie Gminy Kęty Soła posiada charakter naturalnej podgórskiej rzeki (jedynie we fragmentach zmienionej przez człowieka) z szerokim kamienistym korytem i fragmentami lasów łęgowych na brzegach. W łęgach dominuje wierzba i topola, zarośla krzewiastych wierzb, liczne antropogeniczne zbiorniki wodne powstałe w wyniku eksploatacji żwiru. Łęgi wierzbowo – topolowe („Salici – Populetum”) w znacznej mierze zachowały charakter zbliżony do naturalnego skupiając dzięki temu większość rzadkich i chronionych gatunków roślin oraz zwierząt (zwłaszcza ptaków).

Soła stanowi miejsce lęgowe dla co najmniej 87 gatunków ptaków. Odnotowano tu tak rzadkie i zagrożone gatunki jak zimorodek, brzegówka, siweczki rzeczne i brodźce piskliwe. W lasach i zaroślach nadrzecznych gniazdują m.in. dzięcioły: zielony i zielonosiwy, pustułka, słowik rdzawy, wyjątkowo także słowik szary, kwiczoł, świerszczak i strumieniówka, remiz oraz dziwonia. Walory ornitologiczne doliny Soły zostały już dawno zauważone. W ostatnich latach m.in. przez organizacje pozarządowe, które umieściły Dolinę Dolnej Soły na tzw. „Shadow list” i zaproponowały objęcie ją ochroną w ramach Dyrektywy Ptasiej (OSO). Obecnie Dolina Dolnej Soły została umieszczona w rozporządzeniu Ministra Środowiska jako obszar proponowany do włączenia w Europejską Sieć Ekologiczną „Natura 2000”. Wzdłuż koryta Soły na odcinku Bielany – ujście do Wisły stwierdzono również występowanie wielu rzadkich i chronionych roślin m.in.: bluszcz pospolity (*Hedera helix*), kruszczyk szerokolistny (*Epipactis helleborine*), listera jajowata (*Listera ovata*), kalina koralowa (*Viburnum opulus*), kopytnik pospolity (*Asarum europaeum*), pierwiosnek wyniosły (*Primula elatior*), kruszyna pospolita (*Frangula alnus*). Szczególnie cenna jest bardzo obfita populacja pióropusznika strusiego (*Matteucia struthiopteris*).

I.6.2 Czystość wód

Stan czystości środowiska jest przedmiotem stałych badań wchodzących w skład systemu Państwowego Monitoringu Środowiska.

Z wód powierzchniowych Gminy Kęty monitoringiem objętym jest rzeka Soła w przekrojach:

- ujście do Zbiornika Tresna – 49,9 km
- poniżej Zbiornika Czaniec – 28,7 km
- poniżej oczyszczalni ścieków w Kętach – 16,4 km.

Na podstawie przeprowadzonych badań stwierdzono, że rzeka Soła od źródeł do ujścia do Zbiornika Tresna prowadziła wody I, II i III klasy czystości. Decydujący wpływ na klasę czystości rzeki Soły miała zawiesina, która dyskwalifikowała jakość wód tej rzeki.

Poniżej Zbiornika Czaniec wody rzeki Soły odpowiadały III klasie czystości.

Na stan zanieczyszczeń wód rzeki Soły mają wpływ przede wszystkim:

- zanieczyszczenia wód wpływających do górnego jej biegu
- spływy wód gruntowych z nieskanalizowanych obszarów zabudowanych
- zanieczyszczenia spływające z pól, szczególnie w okresach po nawożeniu gruntów rolnych.

I.6.3 Wody geotermalne

Zasoby energii geotermalnej zostały rozpoznane na terenie Gminy Kęty na podstawie przeprowadzonych badań magnetycznych, grawimetrycznych i odwiertów. Stwierdzono występowanie wód geotermalnych na terenie Podbeskidzia w następujących utworach geologicznych: we fliszu godulskim i oligoceńskim, w pokładach mioceńskich, dewońskich węglanowych i prekambryjskich. Występowanie wód geotermalnych potwierdziły dokonane odwierty w mieście Kęty odwierty:

- na wysokości 340 m npm na głębokość 1192 m (otwór wykonany w 1963 r.);
- na wysokości 365 m npm na głębokość 1372 m (otwór wykonany w 1964 r.).

Zasoby wód geotermalnych szacuje się na 2 km³ objętości, z których łącznie można odebrać energię cieplną równoważną 11 mln tpu. Z jednego odwiertu uzyskuje się wodę o temperaturze $T_1 = 70^{\circ}\text{C}$, schładzając ją do $T_2 = 40^{\circ}\text{C}$ przy przepływie $V_{\text{max.}} = 100 \text{ m}^3/\text{h}$ uzyskamy energię $Q=97522 \text{ GJ/rok}$. Schłodzoną wodę zatłacza się do drugiego otworu, zamykając w ten sposób obieg wody geotermalnej.

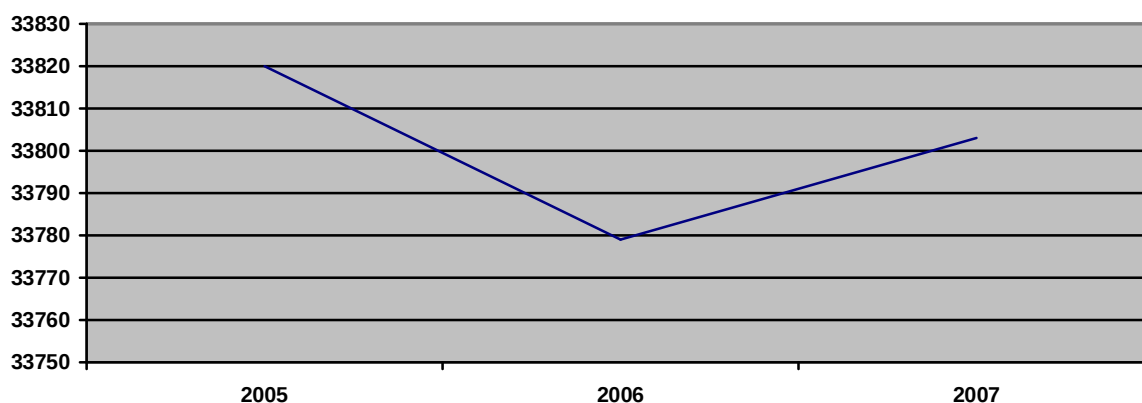
Wykorzystanie powyższych zasobów może wpłynąć na rozwój regionu oraz znaczne obniżenie zanieczyszczenia powietrza.

II Liczba ludności

II.1 Liczba ludności w gminie

Liczba ludności w gminie minimalnie zmniejszyła się – w roku 2005 gmina liczyła 33 820 mieszkańców, dwa lata później było ich o 17 mniej.

Liczba ludności gminy Kęty w latach 2005-2007

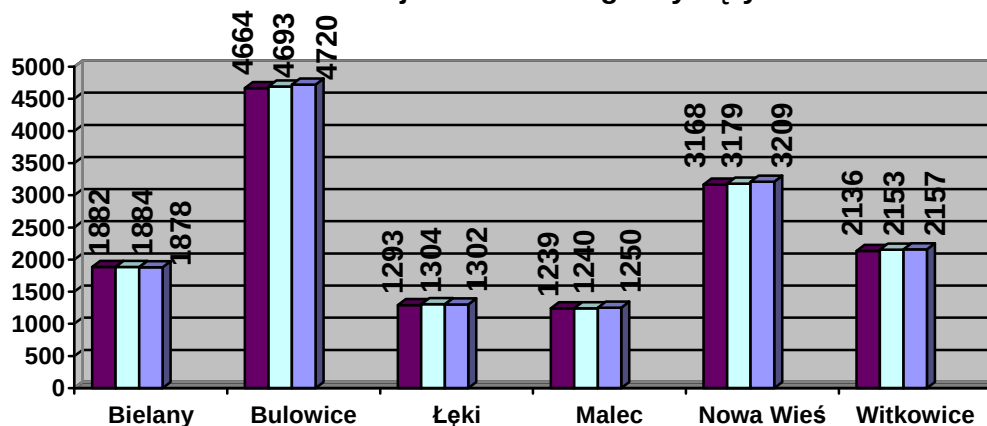

Źródło: Urząd Gminy Kęty

II.2 Liczba ludności w sołectwie

Dane statystyczne z dnia 1 I 2008 r. informują, że miejscowość zamieszkiwało 4 720 obywateli. Ich liczba zwiększyła się zauważalnie od 2005 r., kiedy to w miejscowości zameldowanych było 4 664 mieszkańców, tj. o 56 mniej niż w 2007 r.

Liczba ludności w miejscowościach gminy Kęty - 1 I 2008 r.

Źródło: Urząd Gminy Kęty

III Historia

III.1 Historia gminy

Najprawdopodobniej pierwsza wzmianka dotycząca Kęt pojawiła się w dokumencie z 1242 r., który wylicza wszystkie wsie i włości nadane klasztorowi benedyktynek w Staniątkach przez komesa Klemensa z Ruszczy. Kilkanaście lat później, w 1260 r., wieś Kęty stała się własnością Piastów śląskich, a następnie, przed 1277 r., Kęty uzyskały prawa miejskie. Wtedy to książę opolski Władysław I nadał miastu wiele praw stanowiących podstawę ustroju miejskiego.

Kolejne potwierdzenie i rozszerzenie przywilejów miejskich miało miejsce w 1391 r., wówczas książę oświęcimski Jan III nadał Kętom takie same prawa i korzyści, jakie przysługiwały stołecznemu miastu Oświęcim, rządzącemu się prawem magdeburskim (Kęty wchodziły już wtedy w skład Księstwa Oświęcimskiego, wyodrębnionego w 1317 r.). Dokument ten zamyka okres tworzenia i organizacji ustroju miejskiego Kęt.

Parafia w Kętach, wzmiankowana w 1326 r., należy niewątpliwie do najstarszych na tym terenie. Dziś już niewiele śladów materialnych pozostało po najstarszym kościele parafialnym, głównie fragmenty prezbiterium z XIV w. w obrębie obecnej świątyni parafialnej pod wezwaniem św. Małgorzaty i św. Katarzyny, odbudowanej po pożarze w 1685 r. w stylu barokowym. Do 1786 r. w Kętach funkcjonowały także dwa drewniane kościoły: pod wezwaniem świętego Krzyża oraz pod wezwaniem wszystkich Świętych. W latach 1705-1712 powstał barokowy kościół Niepokalanego Poczęcia NMP wraz z zespołem klasztornym oo. reformatów z cennymi rzeźbami (m.in. Pieta z początków wieku, renesansowy, alabastrowy "Chrystus Ukrzyżowany"). W XIX w. w Kętach powstały jeszcze domy dwóch zgromadzeń zakonnych: pierwszy na ziemiach polskich klasztor Sióstr Zmartwychwstania Pańskiego z 1891 r. oraz neogotycki klasztor Sióstr Klarysek od Wieczystej Adoracji zbudowany w latach 1890-1893.

Mimo dość dużej liczby świątyń, jak na miasto tak małej wielkości, niewiele przetrwało dokumentacji archiwalnej związanej z samą parafią. Równie fragmentaryczne są informacje o istniejącej przy parafii szkole, której początki sięgają schyłku XIV w. (pierwszy znany nauczyciel szkoły to Mikołaj Bacalarius, wymieniony w dokumencie z 1446 r.). Prawdopodobnie początkowe nauki w tej szkole pobierał także znany kęczanin Jan Kanty. W 1629 r. w Kętach funkcjonowało kolegium jezuickie podległe kościołowi św. Barbary w Krakowie, którego patronem był Jan Kanty.

Kolejny dokument z 1519 r., wystawiony przez króla Zygmunta I Starego, nadał Kętom nowe przywileje. Oprócz dwóch istniejących już trzydniowych jarmarków 13 lipca (św. Małgorzaty) i 14 września (Podwyższenia Krzyża Św.), miasto otrzymało od króla prawo do trzeciego – wyznaczony na 25 listopada (św. Katarzyny). Dniem targowym miała być poza tym każda sobota, przybywający zaś na jarmarki i targi zostali zwolnieni z wszelkich opłat. Dzięki tym przywilejom miasto zaczęło słynąć jako miejsce targowe (Andrzej Komoniewski pisał: "Oświęcim grodem sławny, Zator sejmikami, a Kęty świętym Kantym, także i targami"). Targi te utrzymały się do końca XVIII w., kiedy to Franciszek II w 1793 r. nadał miastu prawo do czterech ośmiodniowych jarmarków w roku; przetrwały one do początków XX w.

Rządy Jagiellonów były okresem największego rozwoju miasta wykorzystującego swe dogodne połączenie na skrzyżowaniu "starej drogi" solnej, prowadzącej w stronę Bielska, Cieszyna i Czech oraz szlaku prowadzącego z Oświęcimia do Żywca i na Węgry. Rozwojowi handlu sprzyjało dobrze rozwinięte rzemiosło, ujęte w ramy organizacji cechowych. Cechy kęckie przewyższały liczbą rzemieślników inne miasta Księstwa Oświęcimskiego i Zatorskiego.

Wieki następne zaczęły przynosić zmiany. Jedne rzemiosła (np. sukiennictwo) podupadły, by odrodzić się ok. połowy XIX stulecia w związku z przejściem na manufakturowy system produkcji, inni rzemieślnicy, jak np. tkacze, długo utrzymywali swoją pozycję, dopóki konkurencja przemysłu maszynowego i import bawełny nie spowodowały upadku produkcji cechowej.

W 1772 r. Kęty znalazły się pod zaborem austriackim. 15 X 1793 r. otrzymały przywilej od cesarza Franciszka II, zaliczający je do miast municypalnych, czyli posiadających samorząd miejski, ustalający herb miasta, nadający mu też prawo do czterech ośmiodniowych jarmarków w roku.

Niewiele to jednak zmieniło w sytuacji Kęt, które swe najlepsze lata miały już dawno za sobą. W najbliższym sąsiedztwie Kęt rozwinęły się bowiem inne prężniejsze ośrodki, jak choćby Biała, która przejęła po Kętach funkcje powiatu.

Rok 1867 - początek ery autonomicznej w Galicji - jest datą bardzo ważną także w dziejach Kęt i to z różnych powodów. Na ten rok przypadła bowiem stuletnia rocznica kanonizacji Jana Kantego, którego nazwisko w sposób nierozłączny kojarzone jest z miastem. Urodzony 24 VI 1390 r. w Kętach, zmarły w opinii świętości 24 XII 1473 r., ksiądz, wykładowca filozofii i teologii na Uniwersytecie Krakowskim, kopista wielu rękopiśmiennych ksiąg, obecnie współpatron archidiecezji krakowskiej i patron diecezji bielsko-żywieckiej, nauki, nauczycieli akademickich i studentów, zasłynął z głębokiej wiedzy, miłosiernych uczynków i opieki nad ubogimi. Kanonizowany w 1767 r. stał się niemal symbolem miasta. Jego prochy spoczęły w Krakowie, w konfesji w kościele akademickim św. Anny, wzniesionym po beatyfikacji Jana Kantego, co zresztą było powodem sporu między obydwoma miastami. W Kętach został mu poświęcony kościół, powstały w 1715 r. W 1851 r. na Rynku stanął także jego pomnik autorstwa krakowskiego rzeźbiarza Edwarda Stehlika.

W Polsce święto Jana Kantego obchodzone jest 20 października. Ceremonie rocznicowe stały się dla mieszkańców miasta okazją do uroczystych obchodów patriotycznych. Towarzyszyły im publikacje okolicznościowe poświęcone zarówno relacjom z uroczystości jak i opisom "życia i cudów świętego Jana Kantego nauczyciela Akademii Krakowskiej patrona polskiego".

Inni wybitni kęczanie to Ambroży Grabowski (1782-1868), wydawca i księgarz, zbieracz archiwaliów i miłośnik narodowych pamiątek, profesorowie Uniwersytetu Jagiellońskiego: Stanisław Krzyżanowski, historyk, dyrektor Archiwum Aktów Dawnych miasta Krakowa, twórca pierwszej uniwersyteckiej katedry nauk pomocniczych historii na ziemiach polskich oraz Abdon Kłodziński, który z wypraw do miejsca swych narodzin przywoził dokumenty miejskie Kęt, składając je na przechowywanie w Archiwum.

Stopniowo Kęty musiały się przestawić z dawnej produkcji cechowej na manufakturową i wreszcie przemysłową. Powstała wtedy z połączenia dwóch manufaktur fabryka F.E. Zajączek i K. Lankosz, zatrudniająca początkowo 35 pracowników i produkująca prawie wyłącznie tzw. sukna klasztorne (zakupywane głównie przez klasztory), a w późniejszym czasie sukno dla wojska i na mundury kolejarskie. W 1939 r. zatrudniała ona 200 osób. Poza tymi zakładami od połowy XIX w. do wybuchu II wojny światowej działało także wiele mniejszych, jak fabryka tkacka, przędzalnia, młyny wodne, papiernia pod Kęckimi Górami, tartaki, fabryka pomocy naukowych początkowo zajmująca się wyrobem artykułów fotograficznych, dachówkarnia, fabryka cukierków, zakład garbarski, fabryka maszyn i narzędzi rolniczych.

III.2 Historia sołectwa¹

Nazwa wsi pochodzi najprawdopodobniej od jej założyciela Bolka z rodu Bolewiców. Źródła podają, że Bulowice już w 966 roku przyjęły chrześcijaństwo. Włączone do Polski za panowania Kazimierza Jagiellończyka wraz z Księstwem Oświęcimskim i Zatorskim stały się integralnym terytorium państwa. Do 1179 r. ziemia bulowicka należała do ziemi krakowskiej, a po nadaniu przez Kazimierza Sprawiedliwego Mieszkowi, księciu opolskiemu kasztelanii bytomskiej i oświęcimskiej, rozpoczął się okres związków ze Śląskiem.

Po raz pierwszy nazwa Bulowice pojawia się w źródłach historycznych w roku 1377. Jest to dokument sporządzony w Oświęcimiu, w którym Jan, książę oświęcimski odstępuje kościołowi parafialnemu w Spytkowicach kmiecia Czajkę w zamian za kmiecia Stanka i Stefana oraz pozwala plebanom spytkowickim na łowienie ryb w Wiśle na własne potrzeby. Dokument podpisany jest *Rachnowsky de Bulyvycz*. Zestawienie tych dwóch informacji pozwala przyjąć, że Bulowice lokowane zostały gdzieś w II połowie XIV wieku jako wieś na prawie niemieckim, prawdopodobnie na tzw. „surowym korzeniu”. Kolejna wzmianka w piśmiennictwie to dzieło Jana Długosza „*Libera Beneficiorum*”, mówiące, że Bulowice w 1456 r. zostały wcielone do Księstwa Oświęcimskiego. Dawniej w wiosce łączyły się dwa szlaki handlowe prowadzące do Krakowa: od Moraw - szlak morawski oraz węgierski. Tymi szlakami udawały się nad Bałtyk południowe ludy słowiańskie po bursztyn, który w tamtych czasach był bardzo popularny. Tymże właśnie szlakiem morawskim przybył rzekomo w pielgrzymce św. Wojciech. Ulica Stara Droga stanowi dzisiejszy fragment tego szlaku, a w miejscu odpoczynku świętego postawiona została kapliczka – obecnie, w tym miejscu znajduje się kościół pod jego wezwaniem. Jednakże, funkcjonująca w lokalnej społeczności legenda o pobycie św. Wojciecha w Bulowicach, a powtarzana później w wielu opracowaniach czy portalach internetowych, nie ma żadnego potwierdzenia w źródłach historycznych.

Po roku 1377 przez następne kilkadziesiąt lat zasadniczo jest cicho o Bulowicach. Miarodajna informacja o miejscowości pojawia się dopiero w akcie podziału księstwa opolskiego na księstwo oświęcimskie i zatorskie, dokonanego dnia 19 stycznia 1445 roku. Granica pomiędzy księstwem zatorskim i oświęcimskim przebiegała m.in. przez Roczyne, Bulowice oraz Nidek. Bulowice początkiem XVI wieku nie były dużą wsią. Dowodzi tego „*Księga dochodów beneficjów diecezji krakowskiej*” z roku 1529. Wieś Bulowice wspomniana jest dwukrotnie. Po raz pierwszy podczas wyliczania uposażenia parafii w Kętach, gdzie odnotowano, że ze wsi Bulowice pobierane jest stołowe po dwa grosze od kmiecia, co dawało razem sumę 30 groszy. Ponadto na rzecz scholasterii katedry krakowskiej płacona była dziesięcina pieniężna wynosząca 14 groszy polskich. Zbieraniem dziesięciny zajmował się niejaki Mikołaj z Morawicy, a po jego śmierci Sebastian z Golczy, którego w 1534 roku wyznaczył na mocy posiadanego przez siebie prawa prezenty dla Bulowic, Aleksy Brandys. Oprócz tego wieś Bulowice musiała dostarczać drewno dla zamku oświęcimskiego. Inwentarz starostwa oświęcimskiego z 1526 roku wspomina Bartłomieja Ćwikłę z Kęt oraz Palosza z Bulowic, którzy spławili dla zamku oświęcimskiego po izbicy drzewa z lasu wsi Bulowice. Zapis ten wskazuje pośrednio, że już wówczas do Bulowic należał dział (zwany Małym Czańcem) z dostępem do Soły. O wielkości wsi w połowie XVI wieku można wnioskować na podstawie opłat świątopietrza dokonanej przez ostatniego subkolektora Walentego Brzostowskiego w latach 1551-1563. Bulowice płaciły 2 skojce w latach 1551-1552. Dla porównania Nidek płacił też 2 skojce, a Witkowice 3 skojce. Zatem powołując się na obliczenia Ładogórskiego

¹ Rozdział oparto w ogromnej części na interesującym artykule prof. dra hab. Pawła Zięby, znajdującego się pod adresem: http://www.bulowice.com.pl/historia_bulowic.pdf.

powierzchnia wsi Bulowice wynosiłaby 8 km², a liczba mieszkańców 150 osób. We wsi w 1533 były dwa młyny o jednym kole.

Pierwsze opracowanie kartograficzne, na którym pokazane są Bulowice, pochodzi z 1563 roku. Autorem jego był Stanisław Porębski z Poręby Wielkiej. Bulowice znajdują się w wąskiej przecince leśnej pomiędzy rzeką Sołą od strony zachodniej oraz Nidkiem i Roczynami od strony wschodniej. Od północy Bulowice graniczą z Witkowicami, a od południa oddzielone są bardzo niewielkim obszarem leśnym od Czańca. Na mapie nie zaznaczono pomniejszych rzek i strumyków, w tym Bulówki. Jednakże pokazany charakter zabudowy wskazuje na stosunkowo zwartą osadę na osi północ-południe. Odróżnia to Bulowice od Czańca, gdzie zabudowa jest rozproszona.

W końcu XVI wieku wieś należała do Wincentego Nicza - mieszczanina krakowskiego.

Na początku XVII wieku (lata 1608-1616) właścicielką przynajmniej jednego działu w Bulowicach była *Inwałdzka de Gomolin Zuzanna*, pisana także jako *Zuzanna Szyling*, a związana zapewne z Przylęciami. Zapis ten dobrze koresponduje z innym (lata 1616-1617), w którym Florian Inwałdzki zapisany jest jako *Bulowice bona heredes*. Ponadto jakąś część Bulowic posiadali Małyszowie, mieszczenie z Kęt. Jednakże największego znaczenia w pierwszej ćwierćwieczy XVII nabierała rodzina Przylęckich.

Początkiem XVIII wieku Bulowice należą do kilku rodzin wspominanych w indeksach ksiąg grodzkich oświęcimskich. Jest w nich zapisany Jan Dąbski, który toczy spór o dobra w Bulowicach z arendarzem Bieleckim. Częścią dóbr administruje Wojciech Jaworski. Z kolei Stocki Stanisław i Józef figurują jako właściciele Bulowic i Czańca. Źródła wymieniają także rodzinę Russockich herbu Zadora, jako właścicieli wsi w pierwszej połowie XVIII wieku.

Do czasów rozbiorów Polski, kiedy obydwie księstwa miały jeszcze znaczenie, główną władzę na tych terenach sprawowali wójtowie, a symbolem jej była odznaka, na której widniały dwa herby tych księstw, a pod nimi napis "Naczelnik Gminy". Po odzyskaniu niepodległości przedstawicielem powiatu bialskiego w pierwszej kadencji sejmowej, jak podaje pisarz i kronikarz Józef Putek, był włościan z Bulowic.

I rozbiór państwa polskiego w 1772 doprowadził do utworzenia na omawianych terenach Królestwa Galicji i Lodomerii. Początkowo Bulowice podlegały pod cyrkuł myślenicki, a po roku 1815 weszły administracyjnie w skład cyrkułu wadowickiego. Jedną z pierwszych czynności zaborcy było opisanie stanu posiadania. Służyła temu Metryka Józefińska, a właściwie kataster józefiński wprowadzony patentem z 1785 roku. W oparciu o szczegółowe zalecenia dokonano pomiarów obszarów każdej wsi z wyszczególnieniem ról, łąk, pastwisk, ogrodów, lasów, krzaków, ugorów itp. i podziałem na własność dominialną i rustykalną. Wypisy z Metryki Józefińskiej dotyczące wsi Bulowice znajdują się w Instytucie Historii PAN w Krakowie w Pracowni Słownika Historyczno-geograficznego Małopolski w Średniowieczu, natomiast całość akt w Centralnym Państwowym Archiwum Historycznym we Lwowie. Jest to wprost bezcenne źródło wiedzy o ówczesnych mieszkańcach Bulowic, ich stanu posiadania i powinności, ujęte o wiele bardziej szczegółowo i systematycznie, niż wspomniane wcześniej inwentarze. Jedną z reform józefińskich było także zaprowadzenie numeracji domów we wszystkich miastach i wsiach (w Bulowicach w roku 1789 było 234 numerów). Ponadto, w latach 1779-1782, zostały wykonane bardzo dokładne mapy, przekazujące czytelnikowi obraz bliskiej sytuacji w XVI wieku, zwłaszcza jeśli chodzi o układ sieci dróg. Są one cennym źródłem dotyczącym morfogenezy osiedli wiejskich. Widoczne są na nich poszczególne zabudowania wsi, zaznaczony kościół, młyny wodne, krzyże, drogowskazy, posągi oraz figury. Wszystkie obszary leśne zaznaczone są na zielono z wykreślonymi sylwetkami drzew. Łąki nadrzeczne odróżniają się jaśniejszym tłem od pól i pastwisk.

Z początkiem XIX wieku mieszkańcy podejmowali próby mające na celu uregulowanie stosunków z parafią macierzystą w Kętach. Odnotujemy tutaj, że spalenie się starego kościoła w roku 1814 i związana z tym budowa nowego w 1817 roku doprowadziły w ostateczności do ustanowienia kapelanii lokalnej i oderwania się Bulowic od Kęt.

Od końca XVIII wieku główny trakt drogowy, tzw. Droga Cesarska przechodziła przez Bulowice. Nic dziwnego, że miejscowość ta stała się świadkiem przechodu wojsk rosyjskich w 1805 r., podążających na pomoc Austrii i powracających po klęsce pod Austerlitz. Jednakże powracające wojsko przyniosło ze sobą zarazę, na którą zmarło wielu mieszkańców Bulowic. Świadectwem tego są zapisy w Księdze Zgonów Parafii św. Wojciecha, z których wynika, że ilość pogrzebów gwałtownie wzrosła ze średniej około 100 w roku 1805 do 190 w roku 1806. Okres powstania listopadowego 1830-31 zaznaczył się ponownie jako czas zarazy, bowiem po złożeniu broni Austriakom brygada generała Różyckiego rozproszyła się po okolicy roznosząc cholere. W Bulowicach, tylko w miesiącu sierpniu 1831 roku wpisano 6 osób zmarłych na cholere. Choroba ta wznawiała się w różnych okolicach aż w do roku 1837 i znowu wybuchła w roku 1849, w którym w miesiącach lipcu, sierpniu i wrześniu umarło na nią w Bulowicach 12 osób. Nie była to jednak największa plaga, która dotknęła mieszkańców Bulowic. Trzyletni nieurodzaj w latach 1844-1846, do którego przyłączyła się jeszcze zaraza ziemniaczana, doprowadził do epidemii tyfusu. Ilość zmarłych w Bulowicach wzrosła z około 100 osób do 416 w 1847 roku i 296 w 1848 roku. Liczba mieszkańców wsi zmniejszyła się o prawie 20%. W każdej wiosce można napotkać cmentarze tzw. choleryczne, gdzie w masowych grobach grzebano ofiary. W Bulowicach taki cmentarz istniał na tzw. Górcie Kwaśniakowej i chowani w nim byli mieszkańcy już od zarazy w 1805 roku.

Rok 1846 to zaprowadzenie szkoły parafialnej w Bulowicach. To także początek niepokoїв chłopskich związanych z Wiosną Ludów. Znalazły one także swój wyraz w Bulowicach, gdzie przeciwko ówczesnemu kapelanowi ks. Jabłońskiemu dominium bulowickie wniosło w roku 1845 do Kurii Biskupiej w Tarnowie aż pięć skarg, a w roku 1846 trzy. W ostatnich skargach dominium zarzucało księdzu, że ten podburza chłopów przeciwko dworowi, odbywa z nimi tajne narady i buntuje robotników, by nie przychodzili do pracy przy kościelnym ogrodzeniu, obniża powagę władz rządowych, a nawet wytyka innym księżom, że trzymają z panami.

Metryka Franciszkańska wymienia w 1820 roku czterech właścicieli Bulowic: Karola barona Larischa, Antoniego Bobrowskiego, Mariannę Borzykowską oraz Tadeusza Kozierowskiego. Do Bobrowskiego należały Bulowice Dolne, gdzie także swoje niewielkie dobra miała Borzykowska, natomiast Kozierowski był właścicielem Małego Czańca. Karol baron Larisch staje się właścicielem Bulowic Górnych gdzieś około roku 1817, gdyż w 1818 roku Larisch i Antoni Bobrowski wspomniani są jako odpowiednio właściciele Bulowic Górnych i Dolnych, jednocześnie patronowie kościoła. Początkowo Larischowie mieszkali w siedzibie rodowej w Osieku. Dopiero gdzieś w połowie XIX wieku Edmund Larisch, syn Karola osiedla się w Bulowicach. Zapewne też wtedy nabył dobra od Bobrowskiego, gdyż w spisie ludności wykonanym w 1850 roku figuruje jako właściciel posesji Nr 16 zajmowanej wcześniej przez Bobrowskiego. Przejmuje także całkowicie patronat nad kościołem i jest tym, który prezentuje nowego administratora parafii, ks. Bagiera w 1851 roku. Należy odnotować jeszcze, że źródła podają jako właścicieli tabularnych w Bulowicach w roku 1855 Kazimierza Dałkowskiego, Jana Wętkiewicza i Karola Larischa. W roku 1870 w tabuli zapisany jest już tylko Edmund Larisch.

Edmund Larisch ożenił się w 1846 roku w Londynie z Jessey Marią z Mapeltoft-Paterson, córką Johna Paterson właściciela Castle Huntley w Szkocji i Jessey Patton. Edmund Larisch dla swojej żony wybudował w Bulowicach okazały pałac w roku 1882. Rodzina Larischów pieczętowała się herbem Larysza lub ściślej rzecz biorąc Larysza Odmieniona. Najstarsze wizerunki herbu przedstawiają dwa noże używane do winobrania, pomiędzy którymi znajdował się krzew winorośli. Taki właśnie herb widnieje na witrażu przed wejściem do pałacu w Bulowicach.

Witraż przed wejściem do pałacu Larischów w Bulowicach.

Rodzina Larischów mieszkała w pałacu do wybuchu II wojny światowej. Wtedy pałac został zajęty przez Niemców, którzy przekształcili go równocześnie w sanatorium dla żołnierzy rekonwalescentów. W styczniu 1945 roku do wsi i zabudowań pałacowych wkroczyli Rosjanie, którzy wspólnie z niektórymi mieszkańcami Bulowic dokonali kompletnej dewastacji wnętrza oraz grabieży wyposażenia. Po wojnie, na mocy Dekretu PKWN o reformie rolnej z 1944 roku, odebrano Larischom majątek, jakkolwiek mogli oni jeszcze początkowo mieszkać w *oficynie majątku podworskiego w Bulowicach*, decyzją Powiatowej Komisji Ziemskiej z 22 lutego 1946. Później przyszedł nakaz wyprowadzenia się, a w roku 1948 powstało w pałacu Sanatorium Przeciwgruźlicze, które istniało prawie 20 lat. Od 1977 roku mieści się w nim Zamknięty Szpital Leczenia Odwykowego, stanowiący integralną część Wojewódzkiego Szpitala Psychiatrycznego w Andrychowie.

Koniec XIX oraz początek XX wieku to okres dużej fali emigracji ze wsi galicyjskiej, zwłaszcza do Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.

W sierpniu roku 1914 wybuchła I wojna światowa. Bulowice ucierpiały tylko niewiele. Słychać było strzały armatnie, z końcem listopada i w grudniu 1914 roku w związku z walkami pod Wieliczką, ale Rosjanie nie weszli do Bulowic. Niemniej jednak zostały zarekwirowane wszystkie dzwony oraz piszczałki cynowe z organów, a w 1917 roku pożar strawił niemal cały główny ołtarz w kościele. Większość mężczyzn zostało wziętych do wojska, co widocznie odbiło się w statystyce urodzin i ślubów. Dnia 24 stycznia 1915 roku przybyła do Kęt I Brygada Legionów Polskich pod dowództwem Józefa Piłsudskiego i rozmieściła się w Kętach oraz okolicznych wsiach. W Bulowicach kwaterował 1 pułk piechoty. W dalszą drogę Brygada wyruszyła 26 lutego 1915 roku i zapewne wśród legionistów byli także mieszkańcy Bulowic.

W czasie pierwszej wojny światowej (1915 r.) ks. Warmuz, wspólnie wraz z kierownikiem szkoły Kazimierzem Karolinim, ożywili Kółko Rolnicze i prowadzili z wielkim pożytkiem dla członków i całej gminy sklep kółka rolniczego, który potem *zazdrość i złość ludzka zabrała*. Ponadto wykupili od Edmunda barona Larischa karczmę *za pieniądze przyszłego Kółka Rolniczego i własne*. Karczma została odremontowana i urządzono w niej Dom Katolicko-Ludowy, ze sceną dla przedstawień amatorskich młodzieży z Bulowic.

Poważniejsze reperkusje dla rozwoju sołectwa miała II wojna światowa. Z chwilą, gdy było oczywiste, że zbliża się wojna z Niemcami w bulowickim zamku został umieszczony sztab grupy operacyjnej „Bielsko” dowodzonej przez gen. Borutę-Spiechowicza, wchodzącej w skład Armii Kraków. Rankiem 1 września 1939 roku (piątek) ukazały się samoloty niemieckie. Prowadzącą przez Bulowice trasą kolejową Bielsko-Kraków wycofywał się 4 Pułk Strzelców Podhalańskich z Cieszyna, 3 Pułk Strzelców Podhalańskich z Bielska oraz 21 Bielski

Pułk Artylerii. Tłumy ludzi ze swoim dobytkiem uciekały na wschód. W pierwszym tygodniu wojny na cmentarzu w Bulowicach pochowano 13 osób, zabitych 3 września na szosie, podczas bombardowania stacji kolejowej, przeważnie ludzi z Żywca i Bielska.

Hitlerowcy wkroczyli do wsi wczesnym rankiem w niedzielę 3 września. Spalili zamknięty i opuszczony budynek kółka rolniczego, w którym był sklep masarski i dwa sklepy spożywcze. Z budynku tego miano jakoby strzelać do Niemców. Początkowo okupant zezwolił na rozpoczęcie nauki w szkołach, ale były to tylko pozory, albowiem 8 listopada szkoły ponadpodstawowe zostały zamknięte. W kościele wolno było tylko odprawiać msze i katechizować. W miejscu polskiej szkoły utworzono w roku 1940 szkołę niemiecką. W 1941 roku do szkoły tej uczęszczały dzieci bauerów. Naukę w języku niemieckim prowadzili sprowadzeni z Rzeszy dwaj nauczyciele. Urząd Gminy w czasie okupacji mieścił się w domu Klemensa Kobielusa, którego wysiedlono. Komisarzem Gminy, mianowanym przez Niemców, był Bem. Sekretarzem był Wiktor Kominek, który działając z ramienia ZWZ pomagał Polakom. Ostrzegał ludzi o wysiedleniach i aresztowaniach. Biednym dostarczał kartki żywnościowe. Załatwiał fikcyjne książki pracy tzw. Arbeitsbuch i przepustki na wyjazd z Bulowic. W kwietniu 1940 r. we wszystkich miejscowościach przyłączonych do Rzeszy nastąpiły aresztowania mające na celu zastraszenie ludności. Zabierano z każdej wsi po kilka osób pochodzących z inteligencji i wysłano do obozów koncentracyjnych. W Bulowicach aresztowany został Edmund baron Larisch z synem Aleksandrem oraz kierownik szkoły Kazimierz Karolini.

Kolejnymi represjami okupanta były masowe wysiedlenia mieszkańców. Gospodarstwa wysiedlonych zostały zajęte przez tzw. „uniesiedlerów” z Bessarabi, Ukrainy, Jugosławii i Białorusi, którzy zimą 1940/41 w koszarach w Wadowicach przechodzili przyspieszony kurs języka niemieckiego i byli przygotowywani do objęcia gospodarstw po wysiedlonych Polakach. Pierwsze wysiedlenie miało miejsce 1 maja 1941 r. Większość wywiezionych osadzono w Kętach. Żydów z Bulowic skierowano do Nowej Wsi, a potem do Oświęcimia. Pozostali mieszkańcy zostali przesiedleni na terenie wsi do innych rodzin, w wyniku czego jedno mieszkanie, lub nawet izbę, zamieszkiwało kilka rodzin. 15 maja 1941 roku dokonano drugiego wysiedlenia, które przeprowadzono podobnie jak poprzednie. Pojedyncze wysiedlenia trwały prawie całą okupację. W sumie wysiedlono ponad sto kilkadziesiąt rodzin. Ogółem z Bulowic wysiedlono 558 osób w tym: 118 mężczyzn, 137 kobiet, 303 dzieci. Pojedyncze wysiedlenia wystąpiły w 7-8 przypadkach.

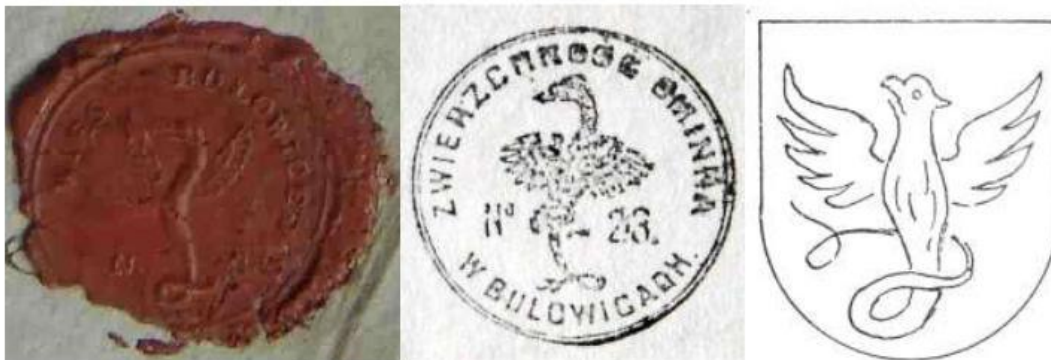
Znikoma część wysiedlonych, jeszcze w czasie okupacji, wróciła do domów swoich znajomych. Reszta wróciła po wyzwoleniu na swoje gospodarstwa. Ogółem wróciło 540 wysiedlonych. Oprócz tego z terenu Bulowic w trakcie II wojny światowej zostało wywiezionych na roboty do Niemiec co najmniej 68 osób. Zburzonych zostało także przynajmniej 18 domów i zabudowań gospodarczych.

Nad ranem 28 stycznia 1945 roku pojawili się w Bulowicach zwiadowcy radzieccy. Przyszli jednocześnie od strony Andrychowa i Nidku. Wkrótce po nich do wsi wkroczyła Peryskopska Dywizja Artylerii Armii Czerwonej, dowodzona przez pułkownika Fiodora Daniłowicza Bolbata wchodząca w skład 38 Armii IV Frontu Ukraińskiego. Bulowice zostały wyzwolone. W ślad za wyzwoleniem przychodzi nowa władza i już 27 lutego 1945 roku na mocy Dekretu PKWN został przejęty na cele reformy rolnej majątek Larischów o obszarze 251,73 ha.

III.2.1 Godło sołectwa

Gmina Bulowice otrzymała w XVIII w. własne godło napieczątne do uwierzytelniania aktów prawnych. Jak twierdzi Gumowski Bulowice posiadały pieczęć z wyobrażeniem orła o długim zakręconym smoczym ogonie i z napisem: WIEŚ BULOWICE No 23. Pieczęć z takim tytułem i numerem rytownika wskazuje, że pochodzi jeszcze z XVIII wieku. Uważa się, że orzeł symbolizuje boską wszechwładzę i potęgę, przeciwstawiającą się okrucieństwu, gwałtowi i złu. Interpretacja Gumowskiego nie jest taka oczywista, gdyż zasadniczo najstarsze

pieczęcie bardziej przypominają węża lub smoka z małymi skrzydłami. Zwraca zwłaszcza uwagę brak charakterystycznego dla orła dzioba. Późniejsze pieczęcie mają bardziej rozbudowane skrzydła oraz dziób. W każdym bądź razie herb naszkicowany przez Gumowskiego dość istotnie odbiega od pieczęci z 1811 roku (patrz rysunek). Motywu węża można doszukać się także na najstarszej znalezionej dotąd pieczęci pochodzącej z 1804 roku. Znak wspólnoty Bulowic przeobrażony w herb zachował się do obecnego czasu. Widnieje na budynku ochotniczej straży pożarnej.

Pieczęcie z godłem Bulowic pochodzące odpowiednio z 1811 roku oraz z 1900 roku oraz herb naszkicowany przez Gumowskiego¹¹⁵.

C Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości

IV Walory przyrodnicze

IV.1 Walory przyrodnicze gminy

IV.1.1 Flora

Gatunkiem panującym w drzewostanach lasu miasta Kęty jest sosna, która zajmuje około 38% powierzchni. Występuje ona w zmieszaniu z dębem, bukiem i świerkiem. Jest gatunkiem dobrze radzącym sobie na tym terenie wykazującym wysokie bonitacje.

Drugim gatunkiem pod względem zajmowanej powierzchni jest modrzew – ok. 25%. Występuje on jako gatunek główny w pododdziałach 2Aa i b w zmieszaniu ze świerkiem, dębem, brzozą i bukiem. Tworzy drzewostany dobrej jakości hodowlanej. W oddziale 4A występuje jako gatunek współpanujący w wieku 110 lat. Poszczególne okazy charakteryzują się znacznymi wymiarami i dobrą jakością techniczną.

Dąb jako gatunek główny w opisywanych drzewostanach zajmuje podobnie jak modrzew około 25% powierzchni. Jako gatunek współpanujący i domieszkowy występuje praktycznie w każdym pododdziale. Gatunek ten wykazuje dużą ekspansję tworząc dobrej jakości podrosty i naloty. W pododdziale 1Ab, wzdłuż grobli znajdują się dęby uznane za pomniki przyrody.

Olcha jako gatunek główny znajduje się w jednym wydzieleniu w zmieszaniu z sosną i dębem. Wykazuje obecnie dość słaby przyrost i rozwój. Jest w III bonitacji. Zajmuje około 7% powierzchni leśnej.

Brzoza występuje jako gatunek panujący w pododdziale 1Ab, tworząc również drzewostan dobrej jakości.

Udział świerku w opisywanych drzewostanach – w porównaniu z poprzednimi latami – spada. Obecnie w opisywanych drzewostanach jest jedynie gatunkiem współpanującym o udziale nie przekraczającym 20%.

Opisywane drzewostany charakteryzują się dużym bogactwem gatunkowym.

Oprócz wymienionych wyżej gatunków występują również inne gatunki drzew: jawor, lipa, wiąz, akacja, osika, jesion, buk.

Wszystkie drzewostany wykazują dobrą żywotność, wysoki wskaźnik zadrzewienia, stopień zwarcia, co gwarantuje stabilność omawianego ekosystemu leśnego.

Według obecnego stanu wiedzy na terenie Gminy Kęty występuje niespełna 20 gatunków chronionych, bądź zagrożonych gatunków roślin. Są to między innymi:

1. bluszcz pospolity
2. grzybieńczyk wodny
3. listera jajowata
4. pióropusznik strusi
5. goździk kropkowany
6. kalina koralowa
7. konwalia majowa
8. kopytnik pospolity
9. kruszyna pospolita
10. turzyca ciborowata

11. zamętnica błotna
12. żabieniec lancetowaty
13. żywiec gruczołowaty
14. czosnek niedźwiedzi
15. wyka kaszubska.

IV.1.1.1 Zieleń urządzona

Zieleń urządzona, w tym parki, zieleńce, lasy i zadrzewienia o charakterze rekreacyjnym oraz zieleń towarzysząca zabudowaniom, stanowi ważny składnik Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych (ESOCH) Gminy.

Lista uzupełniająca do sieci obszarów Natura 2000 obejmuje w ramach ochrony OSO - obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000, ok. 1200 ha, w tym: sołectwo Łęki i Bielany, częściowo Malec oraz Nową Wieś i miasto Kęty (kod ostoi PL 124 – Dolina Dolnej Soły).

Na terenie gminy nie ma form rzeźby terenu chronionych prawem oraz takich, które należałoby objąć ochroną prawną.

Jedynymi obiektami chronionymi na podstawie ustawy o ochronie przyrody (prócz bytujących gatunków flory i fauny objętych ochroną gatunkową) w gminie Kęty są pomniki przyrody - zabytkowe drzewa. Liczba pomników przyrody wynosi 134 szt. - drzewa zgrupowane są w 4 stanowiska pomników przyrody:

1. drzewostan składający się z 8 szt. dębów o obw. od 350-750 cm, wysokości 20-25 m w wieku od 200-400 lat rosnące na terenie parku podworskiego i na grobli stawu w sołectwie Malec (Decyzja Prezydium WRN w Krakowie z 25.10.1963 r. Rol.IX-3/61/63);
2. drzewostan składający się z 69 szt. dębów szypułkowych o obw. od 150 do 408 cm w wieku ok. 400 lat rosnących w Kętach – Podlesiu, wzdłuż Alei Dębowej o dł. ok. 550 m (Rozporządzenie Wojewody Krakowskiego z dnia 30.09.1937 r. KBS-11-B-5-Kr-37 oraz z dnia 30.09.1937 r. KBS-11-B-6-Kr-37);
3. dąb szypułkowy o obw. 500 cm, wysokości 22 m w wieku ok. 300 lat, rosnący przy Parafii Rzymskokatolickiej św. Michała Archaniola w sołectwie Witkowice (Decyzja Prezydium WRN w Krakowie z 01.08.1968 r. RL-op-8311/223/68);
4. drzewostan składający się z 8 szt. klonów pospolitych, 8 szt. klonów – jawor, 6 szt. lip, 26 szt. jesionów, 4 szt. robinii i 4 szt. kasztanowców zlokalizowanych na terenie Klasztoru o.o. reformatów w Kętach oraz jego otoczeniu (Decyzja Prezydium WRN w Krakowie z 30.03.1968 r. z RL-op-8311/63/68);

Do najcenniejszych obiektów należą:

1. Aleja Dębowa (69 szt. dębów szypułkowych o obwodzie od 150-440 cm rosnących w Kętach – Podlesiu). Aleja (jako całość) za pomnik przyrody została uznana rozporządzeniem Wojewody Krakowskiego z dnia 30.09.1937 r. (znak: KBS-11-B-5-Kr-37). Długość Alei wynosi ok. 550 m., rozpoczyna się od ul. Żeromskiego na wysokości budynków o numerach 5 i 7, następnie prowadzi równolegle do budynków szkoły i ta jej część kończy się na skraju lasu komunalnego w pobliżu budynków nr 123. Druga część alei położona jest wzdłuż ul. Szkolnej. Rosnące wzdłuż alei dęby liczą ok. 200 lat.
2. Aleja Wojska Polskiego, położona w południowej części Kęt, w pobliżu granicy z miejscowością Czaniec (gmina Porąbka). Aleja ma długość ok. 700 m, począwszy od skrzyżowania z ul. Kościuszki (odcinek drogi krajowej nr 52 Bielsko Biała – Głogoczków) aż do potoku Młynówka. Naturalnym przedłużeniem Alei Wojska Polskiego jest odcinek drogi o długości ok. 70 m, począwszy od potoku Młynówka do zabytkowego dworu w sołectwie Czaniec. Aleja obsadzona jest obustronnie dębami

i jesionami. Wszystkie drzewa mieszczą się w przedziale: 195 – 400 cm obwodu. Blisko 50% drzew spełnia indywidualne kryteria drzew pomnikowych, podnoszących znacznie walory przyrodnicze i dendrologiczne alei. Stan zdrowotno-sanitarny drzewostanu jest zadowalający. Wszystkie elementy w pełni uzasadniają potrzebę objęcia ochroną pomnikową drzewostanu alei dębowo-jesionowej przy Alei Wojska Polskiego w Kętach.

3. Aleja Cmentarna (tzw. „aleja lipowa”) położona jest w centrum miasta Kęty pomiędzy ulicami Mickiewicza i Cmentarzem. Długość alei od ul. Mickiewicza do bramy cmentarza komunalnego wynosi ok. 270 m. Aleja obustronnie obsadzona jest lipami drobnolistnymi (72 szt. drzew o obwodzie 145 – 335 cm), znacznie podnoszącymi jej walory przyrodnicze. Ponad połowa lip spełnia kryteria drzew pomnikowych, co jest podstawą do objęcia drzewostanu Alei Cmentarnej ochroną pomnikową.

Do pozostałych drzewostanów na terenie Gminy należą również drzewostany o sztucznie formowanych koronach pokroju kulistego: jawory, kasztanowce, klony, jarząby o obwodach pnia od 50-150 cm, rosnące wzdłuż ulic: Kościuszki, Mickiewicza, Partyzantów, Żwirki i Wigury, Sienkiewicza, Sobieskiego.

Również do zieleni urządzonej zaliczyć należy: trawniki, zieleńce, żywopłoty, skwerki, wymagające koszenia i pielęgnacji.

Dodatkowym ważnym elementem zieleni urządzonej są aleje drzew rozciągające się wzdłuż grobli stawów hodowlanych, dróg lokalnych lub gruntowych występujących w sołectwach Gminy Kęty.

Uzupełnieniem istniejących form zieleni urządzonej są ponadto enklawy ogrodów i sadów w skupionych lub rozproszonych zespołach zabudowy miasta i sołectw.

IV.1.2 Fauna

Objęta ochroną fauna na terenie Gminy Kęty reprezentowana jest przez następujące gatunki:

- a) z grupy płazy
 - kumak nizinny
 - ropucha szara
 - ropucha zielona
 - traszka zwyczajna
 - żaba moczarowa
 - żaba trawna
 - żaba wodna
- b) z grupy gady
 - jaszczurka zwinka
 - zaskroniec zwyczajny
- c) z grupy ptaki
 - kormoran czarny
 - łabędź niemy
 - trzmielojad
 - bocian biały
 - kłaskawka
 - pokłaskwa
 - zimorodek
 - ślepowron

d) z grupy ssaki

- jeż
- nietoperz
- wydra
- kret.

IV.2 Fauna w sołectwie

Obszar miejscowości Bulowice zamieszkiwany jest przede wszystkim przez niewielkie ssaki, takie jak lisy, sarny, kuny, zające czy wiewiórki. Nie brak także jeży, kretów i innych drobnych gryzoni. Z ptactwa najczęściej natrafić można na skowronki, bażanty, kruki, bociany oraz jastrzębie.

V

Dziedzictwo kulturowe

V.1 Zabytki w gminie

Będąc w Kętach, koniecznie należy udać się do kościoła parafialnego pw. św. Małgorzaty i Katarzyny w Kętach ze słynącym łaskami obrazem Matki Boskiej z Dzieciątkiem w typie Hodegetrii z XV w. Jest to najstarsza kęcka świątynia, wzniesiona w XIV w. – podobno pierwszy, drewniany kościół istniał w tym miejscu jeszcze w XIII w. Świątynia spłonęła w 1657 r. 4 lata później rozpoczęto jej odbudowę w stylu barokowym, częściowo wykorzystując zachowane elementy architektoniczne. W tym okresie przeprowadzono najprawdopodobniej barokizację architektury wewnętrznej prezbiterium. Pożar nie był ostatnią klęską, która dotknęła kościół – na przełomie XVIII i XIX w. zawaliły się ostatnie zachodnie przęsła trójnawowej bazyliki.

Zdjęcie 1. Kościół św. Jana Kantego w Kętach

Ostało się tylko przęsło nawy południowej, łączące obecnie kościół z wieżą w formie otwartego, sklepionego przedsionka. Kolejnym kościołem, godnym uwagi, jest kościół św. Jana Kantego. Jest to XVII-wieczna świątynia z wyposażeniem w stylu dojrzałego baroku, wzorowanym na wyposażeniu kolegiaty św. Anny w Krakowie. Powstał on w 1684 r., a do jego rozbudowy doszło w 1715 r. Równie interesującym obiektem sakralnym, utrzymanym – podobnie jak kościół św. Kantego – w stylu barokowym, jest kościół i klasztor oo. franciszkanów reformatów. Jego fundatorem był Andrzej Jan Żydowski, chorąży i sędzia krakowski. Budowany był w latach 1705-1712, jednocześnie, w jego otoczeniu powstał dziedziniec odpustowy ze stacjami Drogi Krzyżowej. Ciekawostką jest fakt, że na terenie gminy Kęty powstał w XIX w. pierwszy na ziemiach polskich Klasztor Zgromadzenia Sióstr Zmartwychwstania Pańskiego. Kęcki dom zakonny jest kolebką wszystkich klasztorów zmartwychwstanek w Polsce. Stąd też wyruszały siostry do innych krajów, by zakładać kolejne domy. W roku 1891 na potrzeby przyszłego klasztoru zakupiona została posiadłość przy ul. Rajskiej w Kętach. Nowy budynek klasztorny (poza kaplicą) został poświęcony 23 września 1893 r.

V.2 Zabytki w sołectwie

V.2.1 Strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej

Strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej obejmuje zespół parkowo-pałacowy oraz kościół św. Wojciecha i zespół sakralny. Założenie kościoła parafialnego w tradycji związane jest z rzekomą wędrówką św. Wojciecha podczas podróży przez Polskę do Prus w 997 roku. Miał on wędrować przez bramę Morawską i odpoczywać w Bulowicach w miejscu, gdzie później na jego cześć wybudowano najpierw kapliczkę, a potem kościół. Założenie o wędrówce przez bulowickie okolice wydaje się wątpliwe. Święty tamtejszych rejonów nie znał, podróżował zatem trasami znajomymi, tj. przez Magdeburg, Berlin, Kostrzyn i Poznań. Co więcej, duchowny pod koniec grudnia 997 r. miał przebywać we Francji na pielgrzymce. Pytanie, czy możliwe byłoby pokonanie tak znacznego dystansu zimą, przy zasypanych traktach komunikacyjnych, jest pytaniem retorycznym. Mimo to, J. Łepkowski, badacz zabytków z okolic Krakowa, powołując się na *Szematyzm religijny z 1824 r.* podaje, iż: *tradycja*

wskazuje iż ś. Wojciech miał tu wystawić kaplicę współcześnie z kościołem w Kucharzu (...). Po upadku owej kaplicy kościół miały wystawić dwie panny dziedziczki Bulowic, a to przed zaistnieniem fary w Kętach przed r. 1200). Długosz pisał o świątyni w drugiej połowie XV w., wymieniając go jako filialny, należący do parafii w Czańcu obiekt (*Bulowicze, villa sub parochia de ecclesiae de Czancza sita*). Potwierdzeniem tego zapisu jest fakt płacenia przez mieszkańców Bulowic dziesięciny snopowej z łanów kmiecy scholasterii w katedrze krakowskiej. Także w innym dokumencie, *Regestrum Contributonis*

z 1513 r., wymienione są 24 parafie – jedną z nich są *Brylowice, filia kościoła w Kętach*. Ostateczną wskazówką, rozwiewającą wszelkie wątpliwości dotyczące momentu powstania kościoła jest zapis zawarty w dokumentach z wizytacji kardynała Radziwiłła: *Wieś Bulowice, kościół na kształt parafialnego niedawno zbudowany w granicach parafii Kęty; na jego uposażenie legowała Urszula Niczowa i na ręce swojego brata Szymona dała 1000 grzywien; nie zajęty i księdza, uposażenia, sprzętów i żadnej ozdoby kościoła nie widać*. Bulowice stały się własnością Szymona i Wojciecha Niczów pod koniec lat 70. XVI stulecia.

Interesującym dokumentem, bo po raz pierwszy opisującym wygląd i inwentarz kościoła, jest

Zdjęcie 2. Kościół p.w. św. Wojciecha w Bulowicach.

dokument powstały po wizytacji dekanatu oświęcimskiego w 1708-1709 roku. Remigiusz Suszycki notował: *Wieś Bulowice posiada kościół, filię parafii w Kętach, drewniany, pod wezwaniem św. Wojciecha biskupa i męczennika. Święto poświęcenia tego kościoła obchodzone jest w pierwszą niedzielę po święcie św. Jacka. Są w nim trzy ołtarze niekonsekwentne. W ołtarzach tych są jednak portatyłe, na których celebrowane są Msze św. [Kościół ten] posiada jeden srebrny kielich z pateną, ornaty trzy w różnych kolorach, bursy dwie, pal tyleż, alby dwie, Kościół ten i zakrystia są utrzymane wewnątrz dobrze od zewnątrz gonty są dobrze położone, w dzwonnicy są dwa dzwony, cmentarz jest ogrodzony. W tym kościele msza św. jest celebrowana w święto św. Jacka, Boże Narodzenie, Zmartwychwstanie i Zielone Świątki. Jego uposażenie jest zanotowane w Księdze uposażeń kościołów diecezji krakowskiej.*

40 lat później miejsce ma kolejną wizytację – tym razem Bulowice

odwiedza Załuski. Dzięki temu wydarzeniu poznać można znacznie więcej szczegółów z wyglądu kościoła: *Wieś Bulowice jest w posiadaniu różnych rodzin. Bulowice posiadają kościół pod wezwaniem św. Wojciecha biskupa i męczennika, który podległy jest parafii kętckiej. Cały kościół jest drewniany, wzniesiony na planie krzyża, z wielkim sklepieniem*

w środkowej części kościoła, wybudowany bardzo dawno, w sposób piękny i na fundamentach. Ściany są czyste, w całym kościele ze smakiem i gustem pomalowane. Podłoga jest drewniana, prawie na całej powierzchni źle położona. Okna pod [małym] chórem są dwa zachowane w dobrym stanie, na chórze [dużym] jest jedno. W kaplicy północnej dwa, do połowy uszkodzone, zabezpieczone łątami, w innych zaś oknach popękane szyby. W świątyni właściwej są cztery małe okrągłe wymagające naprawy. Są jedne drzwi dość mocne, zamykane z góry zasuwą. Chór muzyczny ładnie wymalowany, organów brak. Konfesjonał jest jeden w dobrym stanie. Na małym chórze od strony południowej są stalle duże malowane. W dużym chórze ławka jest mała i nieozdobiona. Podstawa ambony ozdobiona malowidłami. Są trzy ołtarze: większy (główny) ozdobiony ładnymi obrazami. Miejsce to jest drewniane, w dobrym stanie i poświęcone (konsekrowany ołtarz). Balaski przy większym ołtarzu, ze względu na komunikowanych, są drewniane, ładnie pomalowane. Ołtarz w kaplicy północnej jest bardzo skromny, z połączonych desek i pomalowany, z ciekawym wizerunkiem NMP. Po przeciwległej stronie, ołtarz z wyobrażeniem św. Wojciecha biskupa i męczennika, który ma mensę drewnianą bez portatyłu. Ołtarze te są nakryte trzema obrusami w kolorze niebieskim. W [głównym] ołtarzu jest Kanon z Ewangelii i Psalterz, chrzcielnicy brak. Kościół nie posiada także tabernakulum. O konsekracji kościoła nic nie wiadomo. Święto to jest jednak obchodzone od dawna w pierwszą niedzielę po Wniebowzięciu Najświętszej Marii Panny. Zakrystia do strony północnej ciasna, ciemna, ale dobra i wystarczająca. Podwójne drzwi zamykane na zamek. Na zewnątrz; portyk pod wieżą dobry, bez posadzki, fundamenty kościoła dobre, ściany nieuszkodzone, gonty zabezpieczają je przed deszczem. Dach kryty gontem w pewnych miejscach wymaga naprawy. Wieża kościelna dobra, kryta gontem, w której dwa małe dzwony dzwonią każdego dnia i dla ochrony przed niebezpieczeństwem. Na środku kościoła sygnaturka z małym dzwonkiem. Ogrodzenie wokół kościoła, inaczej oblamki dobre, kryte dachówką. (...) Naprawa i konserwacja kościoła należy do proboszcza".

Zmianę sytuacji kościoła w Bulowicach przyniósł pierwszy rozbiór Polski w 1772 r. Wskutek uzgodnień między władcami Prus, Austrii i Rosji polska miejscowość znalazła się na ziemiach Józefa II. W 1782 r. zażądał on od biskupów, aby przedstawili plan założenia nowych parafii. Sytuację chcieli wykorzystać mieszkańcy Bulowic, którzy już rok wcześniej zadeklarowali się płacić księdzu 400 zł polskich w zamian za to, aby nie mógł być on wzywany do Kęt i w każdą niedzielę odprawiał mszę śpiewaną za parafian, jak również w inne ważne święta kościelne. Ostatecznie, w 1792 r. działania mieszkańców przyniosły efekt – pierwszym wikarym w Bulowicach został ksiądz Józef Chochołowski, który m.in. z zewnątrz nowo kościół dał całymi deskami obić i ozdobić i dachy poprawić, tudzież cmentarz rozszerzył parchan nowo w słupy dębowe deskami i daszki na tym zfundował.

Do dramatycznej sytuacji doszło w 1806 r. – umarł wówczas wikary Kazimierz Mika. Kronika parafialna wspomina o znacznej ilości parafian, którzy zmarli bez przyjęcia Najświętszego Sakramentu. Niepokojąco wysoka była także liczba noworodków, które nie przyjęły chrztu. Wszyscy ci nieszczęśnicy musieli być pochowani na Kwaśniakowej Górze, z daleka od parafialnego cmentarza.

8 lat później, 10 kwietnia 1814 r., miejsce miało kolejne nieszczęśliwe zdarzenie – spłonął doszczętnie kościół. Z pożaru uratowanych zostało niewiele rzeczy. Były to między innymi: kamienna chrzcielnica, stary kielich z herbem Szreniawa i srebrna patyna i trzy ornaty.

Zdjęcie 3. Replika zamku Huntly Castle

Obecny, murowany kościół został wzniesiony w 1817 r. w stylu późnobarokowym. Jest to świątynia typu halowego, jednonawowa. Ochrona obejmuje całość założenia z zielenią oraz pobliskim cmentarzem (Nr rej. A-515/87 doc. z dn. 15.09.1987 r.).

Na terenie Bulowic znajduje się także piętrowy zamek, zbudowany w stylu angielskiego neogotyku, otoczony 6-hektarowym parkiem (nr rej. A- 150/69 dec. z dn. 28.08.1969. A-367/79 Dec. z dn. 17.10.1980). Stanowi on neogotycką replikę zamku Huntly Castle w Szkocji, wykonaną przez Walczoka z Białej na zlecenie barona Edmunda Larischa (Larysza) – z Huntley pochodziła bowiem żona Edmunda, Jersey Paterson. Pałac ma trzy baszty, z których najwyższa o sześciu kondygnacjach liczy 50 m wysokości. Od strony południowej umieszczona jest loggia widokowa, po stronie przeciwnej znajduje się obszerny taras. Pierwotna kompozycja obszernego parku, nawiązuje do architektury pałacu-zamku i szkockiego pierwowzoru. Polana miała kształt gotyckiej, czterolistnej koniczyny, wokół której rozciągały się różne zakomponowanie wnętrza krajobrazowe. Po przeprowadzeniu w 1945 r. reformy rolno-wyłączeniowej pałac stopniowo popadał w ruinę, a piękny niegdyś 10-hektarowy park zdziczał, rosną w nim obecnie także rzadkie gatunki drzew: platany, drzewiaste magnolie, świerki kłujące odmiany srebrzystej, różnie ukształtowane żywotniki zachodnie. Po II wojnie światowej w pałacu początkowo mieściło się Państwowe Sanatorium Przeciwgruźlicze, a od 1976 r. znajduje się tam Oddział Odwykowy Szpitala Psychiatrycznego w Andrychowie. Zabytkowe wnętrza nie są udostępniane zwiedzającym.

|| V.2.2 Strefa pośredniej ochrony konserwatorskiej

Strefa pośredniej ochrony konserwatorskiej obejmuje cmentarz komunalny przy ul. Bielskiej oraz nieczynny już cmentarz katolicki, umiejscowiony przy ul. Stara Droga. Dodatkowo, pośredniej ochronie podlega otoczenie kościoła rzymsko-katolickiego pw. św. Wojciecha, a w sprawie zespołu pałacowo-parkowego, tzw. Folwarku Bulowickiego, mieszczącego się przy ul. Błogosławionej Faustyny, złożony został wniosek o włączenie go do strefy pośredniej ochrony.

VI

Instytucje kulturalne oraz sportowo-rekreacyjne

VI.1 Instytucje kulturalne w gminie

VI.1.1 Dom Kultury

Najliczniej odwiedzaną instytucją kulturalną z terenu gminy Kęty jest Dom Kultury, istniejący od 1976 r. W swych działania stara się ściśle współpracować z placówkami oświatowymi, czego efektem są przemyślane i spójne akcje edukacyjno-kulturalne. Dla najmłodszych mieszkańców gminy organizowane są spektakle teatralne, koncerty muzyczne, seanse filmowe, konkursy literackie, recytatorskie, poetyckie oraz plastyczne, imprezy andrzejkowe, uroczyste obchody Dnia Dziecka czy też wypełnianie czasu wolnego podczas wypoczynku letniego i zimowego.

Imprezy organizowane cyklicznie to: Olimpiada Przedszkolna, Szkolne Potyczki Artystyczne oraz Gimnazjalki, tj. całoroczny projekt animacji artystycznej.

Chętni mogą zapisać się do jednego z kilku amatorskich zespołów tanecznych: Zespołu Pieśni i Tańca „Kęty-Cepelia”, Klubu Tańca Towarzyskiego Ragtime bądź też do grupy muzycznej „Echo”.

Starszym mieszkańcom gminy umożliwia się spotkania w klubach i sekcjach (klub modelarski, sekcja plastyczna, szachowa, brydżowa), udział w zajęciach z aerobiku. Prowadzone są także kursy języków obcych, tańca towarzyskiego i nauki gry na instrumentach muzycznych.

Dużą popularnością cieszą się spotkania w Klubie Obieżyświatów, wernisaże wystaw malarskich, fotograficznych i wszelkiej twórczości plastycznej, koncerty muzyczne, spotkania poetyckie, spotkania okolicznościowe.

Ofertę tę dopełniają imprezy estradowe, kabarety, spektakle teatralne, operetki, recitale, koncerty. Organizowane są wyjazdy na spektakle, koncerty, wystawy do teatrów, czy muzeów. Dodatkowe propozycje oferuje Kino Domu Kultury, w ofercie którego znaleźć można: nowości filmowe, kino lektur, kino bajka i kino powtórkowe.

Dom Kultury jest również organizatorem imprez ponadlokalnych: Międzynarodowego Festiwalu "Folklorystyczne Dni Przyjaźni", Ogólnopolskiego Turnieju Tańca Towarzyskiego "Złote Pantofelki", Ogólnopolskiego konkursu "Szukam słowa", Ogólnopolskiego Festiwalu Piosenki Religijnej "Psallite Deo" czy Wojewódzkiego Turnieju Interpretacji Bajki i Baśni.

VI.1.2 Gminna Biblioteka Publiczna im. Ambrożego Grabowskiego

Jej główna siedziba zlokalizowana jest w Kętach w budynku przy ul. Wł. Reymonta 2, znajdującym się w pośredniej strefie konserwatorskiej. Biblioteka posiada czytelnię prawną w Urzędzie Gminy, dział INFO w budynku Urzędu oraz cztery filie w sołectwach: Nowa Wieś, Bielany, Łęki oraz w dzielnicy Kęty-Podlesie.

Księgozbiór biblioteki (ok. 82 tys. książek) jest w całości skomputeryzowany, na stronie internetowej www.biblioteka.kety.pl znajduje się katalog online. W bibliotece są wydzielone dla czytelników stanowiska z dostępem do internetu.

Biblioteka wypracowała bogatą ofertę zajęć i spotkań dla czytelników. Dużym zainteresowaniem cieszą się konkursy. Adresowane do wszystkich grup wiekowych, głównie do własnych czytelników, przybrały rangę regionalnych ze względu na znaczne

zainteresowanie osób spoza gminy. W organizacji konkursów, ilości uczestników oraz nadsyłanych prac Biblioteka w Kętach jest niekwestionowanym liderem w środowisku.

Organizowane przez Gminną Bibliotekę Publiczną im. A. Grabowskiego konkursy to:

- Ambrożjada - najbardziej prestiżowy konkurs literacki w kategorii literatura i poezja, ogłaszany wiosną;
- ATA (konkurs Amatorskiej Twórczości Artystycznej) - w kategorii fotografia i plastyka, organizowany jesienią;
- Ręką seniora – konkurs skierowany do ludzi dojrzałych, którzy aktywność zawodową mają za sobą, ale chcą realizować swoje pasje. Podsumowaniem konkursu jest Biesiada Seniora.

Rokrocznie w lutym wybierany spośród czytelników Oddziału dla dzieci jest Czytelnik Roku.

Prowadzone są także zajęcia biblioterapeutyczne, adresowane do dzieci młodszych i starszych. Przebiegają one pod różnymi nazwami: „Festiwal wartości”, „Ciekawe, dlaczego?”, „Na wesoło”, „Co to znaczy?”. We wszystkich tych formach czytane fragmenty książek inspirowały do rozmów, tworzenia kanonów wartości, krajiny dziecięcych marzeń, poznawania związków frazeologicznych, obrzędów i polskich tradycji, a także zabaw ruchowych czy plastycznych.

Podczas *Ferii i wakacji z książką*, dzieci wraz z książkowymi bohaterami podróżują w świecie literackich fantazji w poszukiwaniu wartości oraz wędrują po różnych zakątkach naszego globu poznając kulturę odwiedzanych krajów, ludzi i obyczaje, a przede wszystkim uczą się tolerancji.

Prowadzone *Warsztaty twórczej pracy umysłowej* przeznaczone dla dzieci starszych i młodzieży, mają na celu poznawanie przez nich tajników funkcjonowania mózgu, mechanizmów zapamiętywania, wyrabiania umiejętności uczenia się, ale też sposobów odżywiania. Przebiegają pod hasłami: *Rusz głową, szybkie czytanie, mapy myśli*.

Funkcjonujący w ramach Biblioteki *Dyskusyjny klub książki* przyciąga osoby czytające, chcące wymieniać się przemyśleniami na temat przeczytanych książek. Natomiast *Kawiarenka literacka* gromadzi ambitnych i wrażliwych twórców słowa. Jej uczestnicy dyskutują, sięgają do wielkiej poezji, ale też czytają własne utwory, organizują wieczory autorskie.

Organizowane w ramach działalności Biblioteki *Konsultacje maturalne* służą pomocą maturzystom w:

- przygotowaniu prezentacji maturalnej;
- opracowaniu bibliografii;
- doborze literatury.

Biblioteka aranżuje także *Spotkania z ciekawymi ludźmi*. Ich gośćmi są pisarze, dziennikarze, poeci, pracownicy nauki, podróżnicy, itp., którzy przyciągają do biblioteki liczne rzesze czytelników.

Ponadto Biblioteka uczestniczy w ogólnopolskich akcjach: *Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom* i *Cała Polska czyta dzieciom*.

Co miesiąc organizowane są wystawy prac plastycznych i fotograficznych, na których prezentowane są prace laureatów konkursu Amatorskiej Twórczości Artystycznej i „Ręką seniora”.

Biblioteka prowadzi też szeroką działalność informacyjną. W maju 2008 r. powstał w bibliotece nowy dział pod nazwą INFO, który pełni rolę ośrodka informacji lokalnej, w zamierzeniu europejskiej. W ramach działalności wydawniczej i promocyjnej dla całej gminy, INFO wydaje miesięcznik „Kęczanin”, materiały promocyjne (Kalendarz na 2009 r.), prowadzi portal internetowy www.info.kety.pl (bieżący serwis informacyjny gminy). Na swoim koncie ma także nakręcenie trzech filmów:

- *730 lat Kęt w Europie*, przygotowany na jubileusz 730-lecia miasta,
- *Pożyteczna miastu* o błogosławionej matce Celinie Borzęckiej, przygotowany na uroczystość dziękczynną za beatyfikację siostry zmartwychwstanki,

- *Od rzemiosła do przedsiębiorczości* dokumentujący transformację tego zawodu w Kętach.

VI.1.3 Muzeum im. Aleksandra Kłosińskiego

Istotnym podmiotem w życiu kulturalnym gminy jest muzeum im. Aleksandra Kłosińskiego. Początki tej placówki w Kętach związane są z kolekcjonerską pasją Aleksandra Kłosińskiego (1892-1974), który w swojej ostatniej woli przekazał miastu i jego mieszkańcom zbieraną przez całe życie kolekcję historycznych pamiątek, do dziś stanowiącą trzon muzealnych zbiorów. Na jej bazie w jubileuszowym roku 1977 utworzone zostały Zbiory Historyczne Miasta Kęty. Ich siedziba znajdowała się w kamienicy przy ul. Mickiewicza 1. 2 maja 1983 r. Zbiory Historyczne objęło patronatem Muzeum Okręgowe w Bielsku-Białej. Utworzony został oddział tej placówki pod nazwą Muzeum w Kętach. W roku 1994 Wojewoda Bielski nadał Muzeum w Kętach imię Aleksandra Kłosińskiego. Rok później ekspozycję przeniesiono do zabytkowej kamienicy przy kęckim Rynku. Kolejna zmiana nastąpiła w roku 2000. Na okres trzech lat administratorem zbiorów muzealnych stał się kęcki Dom Kultury. W roku 2003 nakładem Urzędu Gminy Kęty zakończono renowację pomieszczeń I piętra kamienicy, w której mieści się muzeum. Powstały dzięki temu nowe pomieszczenia biurowe oraz sale na wystawy czasowe i organizowane cyklicznie "Wieczory przy armacie".

Z początkiem roku 2004 Gmina Kęty powołała do życia nową instytucję: Muzeum im. Aleksandra Kłosińskiego w Kętach, które przejęło od bielskiej placówki pełną opiekę merytoryczną nad zbiorami. Kolekcja, znacznie wzbogacona głównie dzięki darom mieszkańców miasta i gminy, liczy obecnie blisko 4 tys. eksponatów, dokumentujących historię, sztukę oraz życie codzienne Kęt i okolicy. W marcu 2005 roku otwarta została nowa ekspozycja stała na parterze budynku. W roku 2007 Muzeum uzyskało certyfikat systemu zarządzania jakością ISO 9001.

VI.2 Instytucje kulturalne w sołectwie

VI.2.1 Orkiestra dęta przy Ochotniczej Straży Pożarnej

Orkiestrę dętą w Bulowicach, działającą przy istniejącej od 1926 r. Ochotniczej Straży Pożarnej, tworzy 22 muzyków.

VI.3 Sport w gminie

Głównym ośrodkiem rekreacyjnym na terenie gminy jest Ośrodek Sportu i Rekreacji w Kętach. W skład kompleksu wchodzi kryta pływalnia oraz hala sportowa. Wyposażenie OSiR umożliwia m.in. korzystanie z hydromasaży, solarium bądź gabinetu kosmetycznego. Organizowane są zajęcia Aqua Aerobic, prowadzona jest także rehabilitacja ruchowa w wodzie. Z hali sportowej korzystać mogą indywidualni klienci oraz grupy zorganizowane.

VI.4 Sport w sołectwie

Jednym z ważniejszych wydarzeń sportowych, odbywających się corocznie w Bulowicach, jest otwarty Turniej w siatkówce plażowej o puchar Burmistrza Gminy Kęty – LKS Bulowice. W sierpniu 2008 r. odbyła się jego piąta edycja. Równie istotnym wydarzeniem sportowym jest memoriał Andrzeja Malarza.

VI.4.1 Ludowy Klub Sportowy „Bulowice”

Na terenie sołectwa działa Ludowy Klub Sportowy „Bulowice”. Jego historia sięga początków drugiej połowy XX wieku, kiedy to od 1953 r. pod nazwą LZS prowadził on wyrównaną walkę z najsilniejszymi ekipami z Oświęcimia. LKS Bulowice może poszczycić się kilkoma dużymi osiągnięciami (np. roczna kadencja w IV lidze w 1996 roku, z której został jednak w trakcie sezonu zdegradowany do niższej ligi ze względu na problemy finansowe). Drużyna z Bulowic grała ze znanymi obecnie klubami: np. Zagłębie Sosnowiec, Szczakowianka Jaworzno, Górnik Zabrze II, Beskid Skoczów oraz BKS Bielsko-Biała. W Bulowicach pierwsze kroki stawiali m.in. Andrzej Wojtyła (były bramkarz TS Podbeskidzia Bielsko-Białej, a obecnie Beskidu Skoczów), Piotr

Zdjęcie 4.
Godło LKS
„Bulowice”

Wysogład (były zawodnik Piasta Gliwice, obecnie Carbo Gliwice) oraz Jacek Kurzyło (były zawodnik Szczakowianki Jaworzno, obecnie Zapora Porąbka). Obecnie LKS Bulowice jest beniaminkiem oświęcimskiej A klasy. Jego stadion może pomieścić ok. 500 kibiców, płyta boiska mierzy 103x50 metrów. Oprócz głównej płyty na drużyna ma do dyspozycji także drugie boisko, gdzie wszystkie grupy wiekowe LKS odbywają treningi. Dzięki zamontowanemu na nim oświetleniu, treningi mogą odbywać się tam także w godzinach wieczornych. Działalność Klubu to nie tylko cztery sekcje piłkarskie (żacy, trampkarze, juniorzy i seniorzy), ale także sekcja turystyczna. Umożliwia ona zorganizowany udział w rajdach i ogólnopolskich zjazdach turystycznych.

VII Edukacja

VII.1 Edukacja w gminie

Gmina Kęty jest organem prowadzącym dla przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów. W gminie funkcjonuje 10 przedszkoli samorządowych, 9 szkół podstawowych i 7 gimnazjów. W sołectwie Łęki i sołectwie Malec nie utworzono gimnazjów, dlatego obwód Gimnazjum w Bielanych obejmuje sołectwa: Bielany i Łęki, a obwód Gimnazjum w Nowej Wsi obejmuje sołectwa: Nowa Wieś i Malec. W mieście Kęty oprócz 5 Samorządowych Placówek Wychowania Przedszkolnego funkcjonuje Przedszkole Sióstr Zmartwychwstania Pańskiego im. bł. matki Celiney Borzęckiej, a w sołectwie Malec Niepubliczne Przedszkole „Pod Dębami”. Jako samodzielne placówki działają Samorządowe Placówki Wychowania Przedszkolnego w Bielach i Nowej Wsi. Trzy przedszkola wiejskie działają w strukturach Zespołów szkół w Bulowicach, Witkowicach, Łękach.

Rada Miejska w Kętach połączyła w Zespoły Szkół następujące placówki:

- 1) Szkołę Podstawową nr 1 im. św. J. Kantego w Kętach i Gimnazjum nr 1 im. F. Dyczkowskiego w Kętach w Zespół Szkolno-Gimnazjalny nr 1 w Kętach z siedzibą w Kętach ul. Sobieskiego nr 6,
- 2) Szkołę Podstawową nr 2 im. Bohaterów Monte Cassino w Kętach i Gimnazjum nr 2 im. J. Pawła II w Kętach w Zespół Szkolno-Gimnazjalny nr 2 w Kętach z siedzibą Kętach ul. Wyspiańskiego nr 1,
- 3) Szkołę Podstawową nr 3 w Kętach im. Bohaterów Westerplatte w Kętach i Gimnazjum nr 3 w Kętach w Zespół Szkolno-Gimnazjalny nr 3 w Kętach z siedzibą w Kętach ul. Szkolna nr 3,
- 4) Szkołę Podstawową w Nowej Wsi im. gen. Wł. Sikorskiego w Nowej Wsi i Gimnazjum w Nowej Wsi w Zespół Szkolno-Gimnazjalny w Nowej Wsi z siedzibą w Nowej Wsi ul. Konarskiego 4,
- 5) Szkołę Podstawową w Bielanych im. T. Kościuszki w Bielanych i Gimnazjum w Bielanych w Zespół Szkolno-Gimnazjalny w Bielanych z siedzibą w Bielanych ul. Łęcka nr 2,
- 6) Szkołę Podstawową w Łękach im. M. Konopnickiej i Samorządową Placówkę Wychowania Przedszkolnego w Łękach w Zespół Szkolno-Przedszkolny w Łękach z siedzibą Łękach ul. Akcyjowa nr 28,
- 7) Szkołę Podstawową w Bulowicach im. T. Kościuszki, Gimnazjum w Bulowicach i Samorządową Placówkę Wychowania Przedszkolnego w Bulowicach w Zespół Szkolno-Przedszkolny w Bulowicach z siedzibą w Bulowicach ul. Bielska nr 59,
- 8) Szkołę Podstawową w Witkowicach im. B. Obary, Gimnazjum w Witkowicach i Samorządową Placówkę Wychowania Przedszkolnego w Witkowicach w Zespół Szkolno-Przedszkolny w Witkowicach z siedzibą w Witkowicach ul. Beskidzka nr 98.

Szkoły podstawowe i gimnazja połączone w zespół mieszczą się w tym samym budynku natomiast przedszkola, które wchodzi w skład zespołów posiadają odrębne budynki.

Obsługa ekonomiczno-administracyjna wszystkich przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów i zespołów szkół jest scentralizowana i należy do statutowej działalności Zakładu Obsługi Szkół i Przedszkoli Samorządowych w Kętach.

W 2004 r. zostały złożone wnioski o dofinansowanie zadań objętych *Programem na rzecz społeczności romskiej w Polsce*. Gmina otrzymała pomoc finansową w wysokości 2000 zł na likwidację barier edukacyjnych oraz 4000 zł na zakup podręczników i wyprawek szkolnych.

Dwa lata później gmina w ramach Rządowego programu wspierania powstawania i realizacji regionalnych lub lokalnych programów wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży pozyskała 9760 zł na aktywizację i wspieranie jednostek samorządu terytorialnego oraz organizacji pozarządowych w zakresie udzielania uczniom pomocy materialnej o charakterze dydaktycznym.

W latach 2005-2006 dzięki programowi *Pracownie komputerowe dla szkół* powstało 7 takich pracowni. Z kolei aplikowanie do programu *Internetowe Centra Informacji Multimedialnej* zaowocowało kolejnymi 2 pracowniami.

VII.2 Edukacja w sołectwie

Dzieci w wieku przedszkolnym uczęszczają w Bulowicach do Samorządowej Placówki Wychowania Przedszkolnego. Po ukończeniu tego stopnia edukacji, zapisywane są zaś do Szkoły Podstawowej oraz Gimnazjum. Te instytucje edukacyjne działają w strukturze Zespołu Szkolno-Przedszkolnego. Zespół Szkolno-Przedszkolny posiada 20 pomieszczeń szkolnych, w tym 17 sal lekcyjnych, 2 pracownie komputerowe, 1 salę gimnastyczną, 37 komputerów (w tym 33 z dostępem do Internetu).

Zdjęcie 5. Samorządowa placówka wychowania przedszkolnego

Tabela 3. Placówki edukacyjne na terenie sołectwa Bulowice w roku szkolnym 2007/2008

Placówka	Adres	Liczba dzieci	Liczba oddziałów	Liczba etatów nauczycielskich
Samorządowa Placówka Wychowania Przedszkolnego	ul. Bielska 38, 32-652 Bulowice	79	3	5,6
Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki	ul. Bielska 59, 32-652 Bulowice	282	12	19,8
Gimnazjum	ul. Bielska 59, 32-652 Bulowice	146	6	14,4

Źródło: Urząd Gminy Kęty

W 2006 r. zakończono trwającą trzy lata rozbudowę budynku Szkoły Podstawowej – jej rezultatem są dodatkowe sale lekcyjne dla gimnazjalistów.

VII.2.1 Historia Szkoły Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki

Kroniki szkoły w Bulowicach sięgają 1844 roku - wtedy to pojawił się zamysł jej stworzenia. Ówczesny proboszcz ks. Tobiasz Jabłoński w 1846 roku zbudował plebanię i szkołę - dzisiaj mieści się w niej przedszkole. W schematyzmach galicyjskich - *Rocznik do 1861 roku* - widnieje zapis, który mówi, że w Bulowicach założono Szkołę Ludową, jednoklasową, której prowadzenie powierzono Józefowi Pobudkiewiczowi. Dwustu uczęszczających do niej uczniów uczyło się modlitwy, czytania, rachowania oraz śpiewania. Pomiedzy latami 1865-1909 szkoła stopniowo rozszerzyła ilość klas do trzech. Szkołą kierował Karol Węgrzynek, rodowity bulowianin, którego wspomagali Wincenty Nycz i Jan Bitner.

Kroniki szkoły nie są niestety kompletne zapewne za sprawą wojennej zawieruchy. O latach międzywojennych wiadomo tylko tyle, że szkołą do roku 1939 kierował Kazimierz Karolini,

Zdjęcie 6. Szkoła podstawowa w Bulowicach

natomiast w czasie trwania II wojny w szkole nauczano w języku niemieckim, a dyrektorem był Niemiec. W końcowej fazie wojny w szkole urządzono radziecki szpital wojskowy. Pierwsza powojenna kierowniczką Aniela Sablik 15 kwietnia 1945 roku zanotowała, że po opuszczeniu szkoły przez Armię Czerwoną budynek trzeba było doprowadzić do porządku - wybite szyby, zniszczone drzwi i szkolny sprzęt. Do nauki było jednak wielu chętnych. „*Nauka odbywała się w ciężkich warunkach, - zanotowano w kronice - klasa siódma liczyła siedemdziesięciu trzech uczniów (...), brak książek i pomocy naukowych. Nauczycielstwo dochodziło pieszo na*

naukę z Kęt”.

W roku szkolnym 1945/46 obowiązki kierownika pełnił Karol Jęczalik (po jego śmierci szkołę prowadziła żona - Anna Jęczalik), dziewięciu nauczycieli dojeżdżało bądź dochodziło do placówki, by uczyć. W 1958 roku powołano Komitet Budowy Szkoły (jego przewodniczącym był Klemens Matyszkowicz), dzięki któremu powstała obecnie istniejąca placówka. Stary budynek był już za ciasny i nie mógł pomieścić pięciuset uczniów. Ale, jak głosi zapis w kronice - „*tok prac związanych z budową szkoły posuwa się wolno*”. Trudno było zebrać fundusze na ukończenie budowy, bo i składka była niemała - 1500 zł na rodzinę. Po zimie stulecia, 10 maja 1963 roku rozpoczęto budowę szkoły.

„Witaj nowa szkoła” głosi napis nad wejściem nowo otwartej podstawówki 30 sierpnia 1964 roku. Pierwszym kierownikiem nowej szkoły zostaje Anna Jęczalik, a grono pedagogiczne liczy szesnaście osób. Działalność artystyczna i sportowa wyraźnie stanowi domenę uczniów szkoły w Bulowicach. Za sprawą dyrektora Mreńcy, od 1965 r. będącego nauczycielem plastyki dzieci mają spore osiągnięcia w krajowych i międzynarodowych konkursach szkolnych, choć tematy nie zawsze były wdzięczne (jak chociażby „Lenin żyje wśród nas”). Wówczas to staje pomnik patrona szkoły Tadeusza Kościuszki. Coraz częściej pojawiają się w prasie informacje o osiągnięciach małych sportowców z Bulowic - przez kilka lat w szkole odbywają się Powiatowe Mistrzostwa Gimnastyczne. Sukcesami może pochwalić się kółko plastyczne, techniczne i zespół wokalny. W bulowickiej podstawówce powstaje pierwsza w województwie krakowskim galeria malarstwa dziecięcego. O sukcesach dzieci i ich opiekunów-nauczycieli świadczą do dziś stojące i wiszące na korytarzach szkoły dyplomy i puchary. Szkoła organizuje dla dzieci wyścigi kolarskie, biegi przełajowe, turniej pięcioboju. W latach 70-tych szkoła, szukając pieniędzy, często organizowała kolonie dla dzieci z innych regionów.

Od 1986 dyrektorem szkoły jest Jan Kościelnik. W 1987 roku szkoła gości delegację z Czeskiego Cieszyna - największej szkoły na Zaolziu. *Współpraca z nimi dawała nam okazję do wymiany młodzieży i zaprezentowania naszych osiągnięć, a i my mogliśmy się nauczyć*” - mówi dyrektor Kościelnik.

Spotkania na festiwalu piosenki szkolnej, zabawy karnawałowe i konkursy przebierańców – to już cykliczne imprezy. Od 1986 roku odbywa się Turniej Tenisa Stołowego o puchar dyrektora szkoły. W 1987 roku, w ramach prac technicznych, uczniowie przy współpracy ze Spółdzielnią Inwalidów w Kętach produkują świeczniki eksportowane do Szwecji. Za zarobione pieniądze szkoła kupuje sprzęt TV (790 tys. zł).

Corocznie obchodzony Dzień Patrona Szkoły przeobraził się z czasem w historyczne przedstawienie. Dzieci, prezentując wybraną przez siebie postać historyczną, przebierają się w epokowe stroje, samodzielnie wykonują dekorację, pieczołowicie uczą się swych ról – *to pomaga w zainteresowaniu ich historią* - mówi dyrektor szkoły.

Od lat 90-tych co roku odbywa się w szkole Konkurs Szopek Bożonarodzeniowych. Niektóre szopki swą urodą i precyzją wykonania przysyłają nawet te krakowskie.

Na przełomie września i października, przychodzi kolej na konkurs na najpiękniejszy bukiet z kwiatów żywych i suszonych. Dla tych, którzy wolą się sprawdzić z wiedzy o języku polskim, organizowany jest konkurs ortograficzny i czytelniczy. Dzięki tym imprezom krąg chcących zaprezentować swoje umiejętności, ciągle się poszerza.

VIII Opieka zdrowotna

VIII.1 Opieka zdrowotna w gminie

Opieka zdrowotna finansowana ze środków publicznych zapewniona jest przez Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kętach oraz przez zakłady niepubliczne: NZOZ „Eskulap”, NZOZ „Hipokrates”, NSZOO „Oculo Med.”, NZOZ Praktykę lekarza rodzinnego Halinę Łubik-Bachniak, NZOZ „STOMKENT”, SCS „Medicus”, Dariusza Zinkowskiego (gabinet stomatologiczny w Witkowicach). Ponadto opiekę świadczą gabinety prywatne.

Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej funkcjonuje w gminie Kęty od 1 lipca 1999 r. Jego siedziba mieści się w mieście Kęty, przy ul. Sobieskiego 45. ZOZ świadczy także opiekę całodobową. W skład jego struktury wchodzi:

- a) Przychodnia Zdrowia w Kętach (ul. Sobieskiego 35a);
- b) Przychodnia Zdrowia w Kętach (ul. Sobieskiego 45);
- c) Ośrodek Zdrowia w Bulowicach;
- d) Ośrodek Zdrowia w Witkowicach;
- e) Punkt Lekarski w Malcu;
- f) Ośrodek Zdrowia w Bielanach.

Doraźną pomoc lekarską zapewnia mieszkańcom Podstacja Pogotowia Ratunkowego w Kętach.

VIII.2 Opieka zdrowotna w sołectwie

Mieszkańcy Bulowic mogą liczyć na profesjonalną pomoc personelu zatrudnionego w Ośrodku Zdrowia w Bulowicach, znajdującym się przy ul. Bielskiej 63. Ośrodek dysponuje liczbą etatów medycznych (tj. lekarzy) w wysokości 1,35 oraz 4 etatami dla pielęgniarek.

IX

Bezpieczeństwo mieszkańców w sołectwie

IX.1 Przestępstwa i wykroczenia na terenie sołectwa

W 2007 r. na terenie Bulowic popełniono 46 przestępstw – 11 z nich zostało popełnionych przez nietrzeźwych kierowców. Poza wyżej wymienionymi doszło także do 282 wykroczeń, z czego 180 wymagało interwencji w miejscu publicznym lub zamieszkania, 97 skończyło się ukaraniem sprawców mandatem karno-kredytowym, a prowadzących 5 wykroczeń umieszczono w izbie wytrzeźwień.

Tabela 4. Przestępstwa i wykroczenia popełnione na terenie sołectwa Bulowice w 2007 r.

Kategoria przestępstw i wykroczeń		Liczba przestępstw i wykroczeń
przestępstwa ogółem		46
w tym	zatrzymania nietrzeźwych kierujących	11
wykroczenia ogółem		282
w tym	ukaranie mandatem karno-kredytowym	97
	interwencja w miejscu publicznym i zamieszkania	180
	zatrzymanie w izbie wytrzeźwień	5

Źródło: Komisariat Policji w Kętach

Oprócz policjantów, nad bezpieczeństwem mieszkańców sołectwa czuwają także strażacy z Ochotniczej Straży Pożarnej. W 2007 r. zmuszeni byli do interwencji przy dwóch pożarach. Odnotowano także sześć interwencji z powodu małych zagrożeń.

IX.2 Ochotnicza Straż Pożarna w Bulowicach

Ochotnicza Straż Pożarna w Bulowicach została założona w 1912 roku. Pierwsza remiza, postawiona w 1914 r., spłonęła w 1937 r. Dwa lata później rozpoczęto jej odbudowę, dokończono ją w roku 1947. Kolejne prace remontowe dotyczące remizy związane były z jej rozbudową, prowadzoną w latach 1956-1958. OSP Bulowice może poszczycić się złotym medalem Za Zasługi dla Pożarnictwa (z 1989 r.).

W 2008 r. bulowicka Ochotnicza Straż Pożarna liczyła 52 czynnych, 7 honorowych oraz 1 wspierającego członka.

Na wyposażeniu OSP oraz Policji w Bulowicach znajdują się dwa samochody bojowe (lekki oraz średni samochód ratowniczo-gaśniczy), pięć motopomp, jedna

Zdjęcie 7. Remiza OSP w Bulowicach

pompa szlamowa, a także jeden agregat prądotwórczy.

X
Rynek pracy

X.1 Gospodarka w gminie

Największym przedsiębiorstwem i ważnym pracodawcą w gminie jest Grupa Kęty S.A. na którą składa się 20 spółek zależnych działających w różnych lokalizacjach, zatrudniających łącznie ponad 2700 pracowników. Siedzibą Grupy oraz 5 spółek zależnych, a także lokalizacją części jej zakładów produkcyjnych, jest miasto Kęty. Spółki zależne zlokalizowane są także w nieodległych Bielsku-Białej oraz Tychach. Przedsiębiorstwo zajmuje 251 miejsce na liście 500 największych przedsiębiorstw w Polsce według rankingu „Rzeczpospolitej”, z rocznymi obrotami w wysokości ponad 1 mld zł (2006 r.).

Podstawowym przedmiotem działalności Grupy jest działalność produkcyjna, handlowa i usługowa w zakresie przetwórstwa aluminium i jego stopów oraz działalność produkcyjna i handlowa w zakresie wytwarzania materiałów na opakowania z tworzyw sztucznych i papieru. Obydwie branże w ostatnich latach szybko rosną i mają korzystne prognozy. Przetwórstwem aluminium firma zajmuje się od ponad półwiecza, obecnie koncentruje się na nowoczesnej i perspektywicznej (jak się ocenia) produkcji rynkowej: wyrobach wyciskanych i opakowaniach giętkich, przede wszystkim dla budownictwa oraz artykułów konsumpcyjnych. Przedsiębiorstwo eksportuje swoje wyroby do kilkudziesięciu krajów, głównie członków Unii Europejskiej. Jest też jedną z bardziej znanych i cenionych przez inwestorów firm giełdowych w Polsce. W strukturze właścicielskiej Grupy Kęty S.A. dominują otwarte fundusze emerytalne oraz fundusze inwestycyjne (m.in. z grupy ING, PZU, Commercial Union, Reiffeisen).

Z punktu widzenia lokalnego potencjału rozwojowego obecność tak nowoczesnego i silnego finansowo przedsiębiorstwa może stać się wiodącym czynnikiem modernizacji i rozwoju lokalnych przedsiębiorstw oraz tworzenia, również poza Grupą Kęty S.A., nowych miejsc pracy wysokiej jakości.

Jak na tak małą gminę, stosunkowo dobrze rozwinięte jest podstawowe otoczenie biznesu – na terenie gminy działają oddziały 8 banków, 3 oddziały Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych, obecne są firmy rachunkowe, doradztwa prawnego oraz firma konsultingowa. Kęty dysponują też lokalną bazą noclegową i gastronomiczną.

Pomimo korzystnego profilu gospodarczego gmina Kęty jest w rankingu gmin Małopolski stosunkowo słabo oceniana pod względem klimatu inwestycyjnego – Kęty klasyfikowane są w środkowej grupie gmin, ze wskaźnikiem syntetycznym na poziomie 30 pkt na 100 możliwych (a należy pamiętać, że ranking obejmuje wszystkie gminy, łącznie ze zdecydowanie rolniczymi). Prawdopodobnym źródłem tak słabej oceny jest utrudniona obecnie dostępność komunikacyjna do Krakowa (ranking nie bierze pod uwagę dostępności od strony Śląska i Podbeskidzia) oraz brak atrakcyjnych terenów inwestycyjnych.

Obecnie na terenie gminy działa 2086 przedsiębiorców, z tego 71,67% przedsiębiorców posiada swoje siedziby na terenie Miasta Kęty, pozostałych 591 firm zlokalizowanych jest w sołectwach gminy.

Tabela 5. Liczba podmiotów gospodarczych na terenie poszczególnych sołectw gminy Kęty w 2008 r.

Miejscowość w której przedsiębiorca posiada siedzibę	Liczba podmiotów gospodarczych	Liczba podmiotów wpisanych do ewidencji działalności gospodarczej	Liczba przedsiębiorców wpisanych do KRS	%
Kęty	1495	1424	71	71,67
Bielany	77	77	-	3,69
Bulowice	191	189	2	9,16
Łęki	57	55	2	2,73
Malec	41	38	3	1,97
Nowa Wieś	173	170	3	8,29
Witkowice	52	51	1	2,49
Ogółem	2086	2004	82	100

Źródło: Urząd Gminy Kęty

X.2 Gospodarka w sołectwie

W Bulowicach działa 191 przedsiębiorców, co stanowi 9,16% ogółu zarejestrowanych przedsiębiorców w gminie Kęty. Prowadzona na obszarze sołectwa działalność gospodarcza jest zróżnicowana. Wśród firm można wyróżnić „Zajazd na Skarpie” – prowadzący działalność gastronomiczną, Tanel - wytwarzający meble, „ZIEL-PLAST” PPUH – produkujący wyroby i opakowania z tworzyw sztucznych oraz firmy zajmujące się handlem artykułami spożywczymi i przemysłowymi. Turyści, chcący skorzystać z noclegu na terenie Bulowic, mogą wynająć pokój w Motelu Marten, mieszczącym się przy ul. Bielskiej 231.

X.3 Bezrobocie w gminie

Spośród wszystkich bezrobotnych mieszkańców gminy Kęty, aż 27,1% mieści się w przedziale wiekowym 45-54 lata. Kolejna ¼ ogółu pozbawionych pracy ma 25-34 lata. Pozostałe grupy są wyraźnie mniej liczne – bezrobotni w wieku niemobilnym, tj. posiadający minimum 55 lat, stanowią tylko 8,6%.

Tabela 5. Struktura wieku osób bezrobotnych w gminie Kęty – II kwartał 2008 r.

Wiek	Kęty	
	liczba	% ogółu
18-24 lat	251	19,1
25-34 lat	335	25,5
35-44 lat	258	19,7
45-54 lat	356	27,1
55 i więcej	112	8,6
Ogółem	1312	100

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu Filia w Kętach

Mieszkańcy gminy Kęty legitymujący się dyplomem wyższej uczelni, relatywnie najrzadziej doświadczają trudności ze znalezieniem pracy – spośród wszystkich bezrobotnych, stanowią

oni tylko 7,4 %. W odwrotnej sytuacji znajdują się ci, którzy swą edukację zakończyli na zasadniczej szkole zawodowej – reprezentują oni 35,8% bezrobotnych. Znaczną część szukających pracy stanowią także osoby, które ukończyły najwyżej gimnazjum (24,2%) lub policealną albo średnią szkołę zawodową (21,3%).

Tabela 6. Struktura wykształcenia osób bezrobotnych w gminie Kęty – II kwartał 2008 r.

Wykształcenie	Kęty	
	Liczba	% ogółu
gimnazjalne i poniżej	317	24,2
zasadnicze zawodowe	470	35,8
średnie ogólnokształcące	148	11,3
policealne i średnie zawodowe	280	21,3
wyższe	97	7,4
Ogółem	1312	100

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu Filia w Kętach

W gminie Kęty najciężiej znaleźć pracę osobom posiadającym minimalny, czyli jednoroczny staż pracy (do tej grupy należy co czwarty bezrobotny), bądź też nie mogącym się pochwalić żadnym doświadczeniem zawodowym (18,2%). Niewiele mniej jest osób bezrobotnych mających w swym dorobku 1-5 lat pracy. Stosunkowo najrzadziej poszukują pracy mieszkańcy, którzy zdolali przepracować przynajmniej 30 lat (4,6%).

Tabela 7. Bezrobotni według stażu pracy w gminie Kęty – II kwartał 2008 r.

Staż pracy	Kęty	
	liczba	% ogółu
Do 1 roku	336	25,6
1-5 lat	224	17,1
5-10 lat	139	10,6
10-20 lat	169	12,9
20-30 lat	144	11,0
pow. 30 lat	61	4,6
bez stażu	239	18,2
Ogółem	1312	100

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu Filia w Kętach

Poważnym problemem w gminie Kęty jest bezrobocie chroniczne, tj. pozostawanie poza rynkiem pracy przez okres dłuższy niż 24 miesiące. W takiej sytuacji znalazło się aż 26,3% wszystkich bezrobotnych. Równie wysoki odsetek (19,3%) stanowią osoby nie mogące znaleźć zatrudnienia przez 6-12 miesięcy. Mieszkańcy szukający pracy przez 3-6 miesięcy stanowią 16,2%. Najmniej jest tych bezrobotnych, którzy potrafili uporać się z brakiem zatrudnienia w ciągu jednego miesiąca.

Tabela 8. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy w gminie Kęty – II kwartał 2008 r.

Czas pozostawania bez pracy	Kęty	
	liczba	% ogółu
Do 1 m-ca	142	10,8
1-3 m-cy	178	13,6
3-6 m-cy	212	16,2
6-12 m-cy	253	19,3
12-24 m-cy	181	13,8
pow. 24 m-cy	346	26,3
Ogółem	1312	100

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu Filia w Kętach

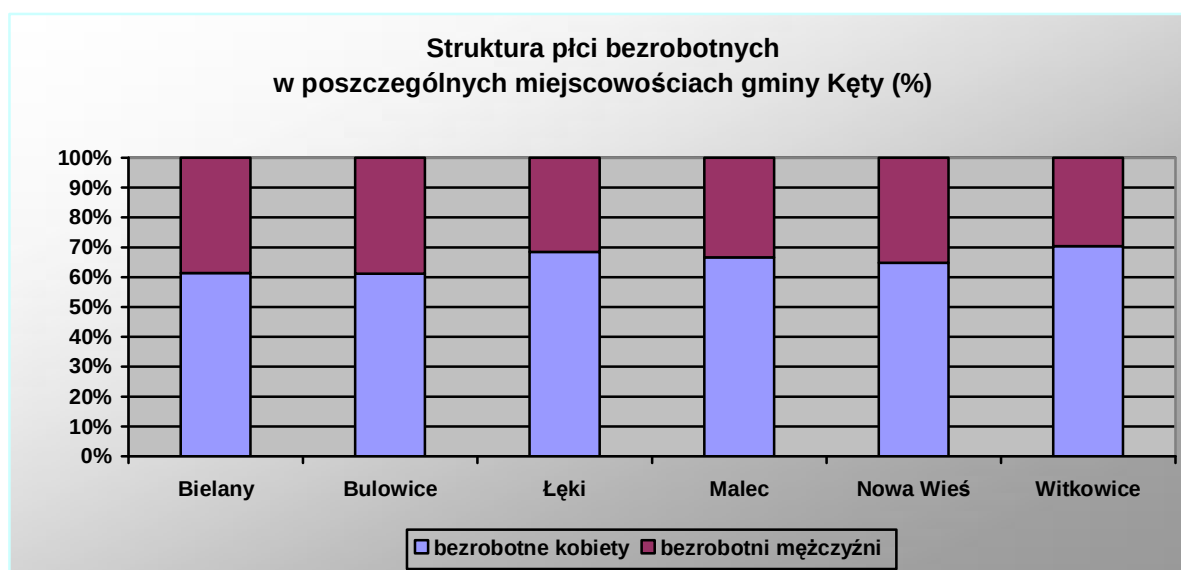
X.4 Bezrobocie w sołectwie

W drugim kwartale 2008 r. w oświęcimskim Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowanych było 159 bezrobotnych z sołectwa Bulowice. Stanowili oni aż 33,6% ogółu bezrobotnych z gminy – najwięcej spośród wszystkich miejscowości. Wśród 159 osób nie posiadających pracy, znalazły się 104 kobiety, co stanowi ponad 65% ogółu bezrobotnych.

Tabela 9. Ilość bezrobotnych w poszczególnych miejscowościach gminy Kęty – II kwartał 2008 r.

Miejscowości gminy Kęty	ilość bezrobotnych	ilość bezrobotnych kobiet	% ogółu bezrobotnych w gminie (bez miasta Kęty)	% bezrobotnych kobiet w ogóle bezrobotnych w miejscowości
Bielany	57	35	12,2	61,4
Bulowice	159	104	33,6	65,4
Łęki	38	26	8,1	68,4
Malec	36	24	7,6	66,6
Nowa Wieś	128	83	27,1	64,8
Witkowice	54	38	11,4	70,3
Ogółem	472	310	100	65,7

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu Filia w Kętach

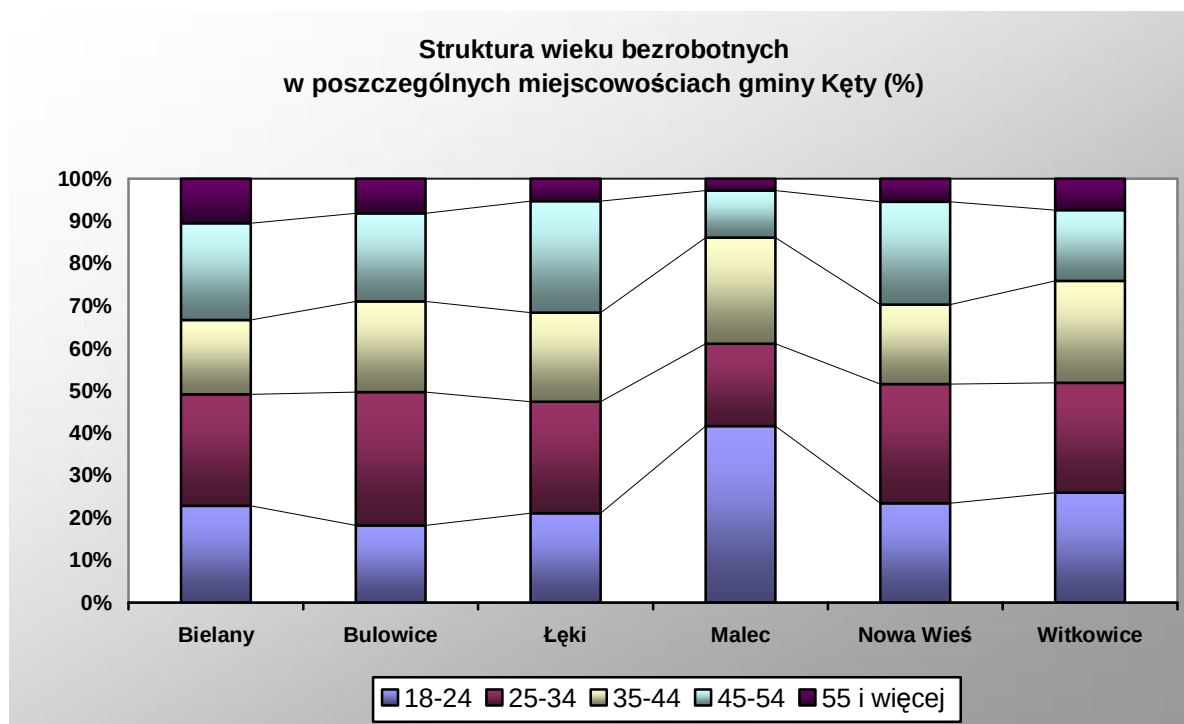
Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu Filia w Kętach

Analiza wieku pozbawionych pracy mieszkańców Bulowic wskazuje, że problem bezrobocia dotyczy przede wszystkim osób w wieku 25-34 lat. Stanowią oni 31,5% ogółu bezrobotnych. Ludność w wieku 35-44 lat to niemal 22%, zaś co piąty mieszkaniec pozbawiony pracy ma 45-54 lata. Niewiele mniej, bo 18,2%, stanowią osoby najmłodsze, czyli w wieku 18-24 lat.

Tabela 10. Struktura wieku osób bezrobotnych w poszczególnych miejscowościach gminy Kęty – II kwartał 2008 r.

Wiek	Bielany		Bulowice		Łęki		Malec		Nowa Wieś		Witkowice	
	liczba	% ogółu	liczba	% ogółu	liczba	% ogółu	liczba	% ogółu	liczba	% ogółu	liczba	% ogółu
18-24 lat	13	22,8	29	18,2	8	21,1	15	41,7	30	23,5	14	25,9
25-34 lat	15	26,3	50	31,5	10	26,3	7	19,4	36	28,2	14	25,9
35-44 lat	10	17,6	34	21,4	8	21,1	9	25,0	24	18,6	13	24,1
45-54 lat	13	22,8	33	20,7	10	26,3	4	11,1	31	24,2	9	16,7
55 i więcej	6	10,5	13	8,2	2	5,2	1	2,8	7	5,5	4	7,4
Ogółem	57	100	159	100	38	100	36	100	128	100	54	100

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu Filia w Kętach

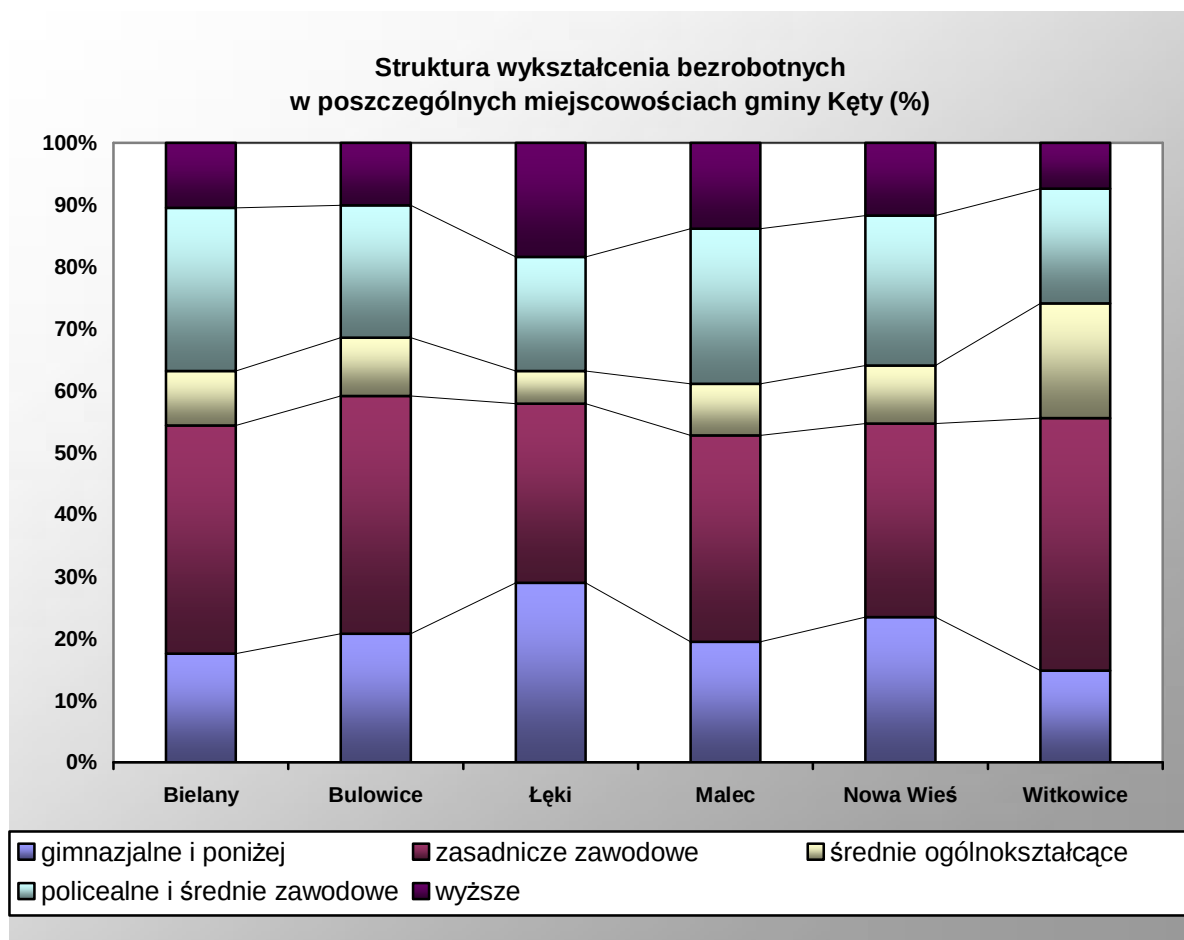
Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu Filia w Kętach

Posiadanie średniego ogólnokształcącego wykształcenia wydaje się w Bulowicach być najlepszym zabezpieczeniem przed brakiem pracy – bezrobotni z takim świadectwem stanowią tylko 9,4% ogółu bezrobotnych. W zupełnie innej sytuacji znajdują się mieszkańcy, którzy ukończyli zasadniczą szkołę zawodową – jest ich ponad 38%. Znaczny odsetek ludności nie mogącej znaleźć pracy stanowią także osoby, które ukończyły bądź najwyżej gimnazjum (20,8%), bądź szkołę policealną lub średnią zawodową (21,3%). Co dziesiąty bezrobotny ma za sobą ukończone studia.

Tabela 11. Struktura wykształcenia osób bezrobotnych w poszczególnych miejscowościach gminy Kęty – II kwartał 2008 r.

Wykształcenie	Bielany		Bulowice		Łęki		Malec		Nowa Wieś		Witkowice	
	Liczba	% ogółu	Liczba	% ogółu	Liczba	% ogółu	Liczba	% ogółu	Liczba	% ogółu	Liczba	% ogółu
gimnazjalne i poniżej	10	17,6	33	20,8	11	28,9	7	19,4	30	23,4	8	14,8
zasadnicze zawodowe	21	36,8	61	38,4	11	28,9	12	33,3	40	31,3	22	40,8
średnie ogólnokształcące	5	8,8	15	9,4	2	5,4	3	8,3	12	9,4	10	18,5
policealne i średnie zawodowe	15	26,3	34	21,3	7	18,4	9	25,0	31	24,2	10	18,5
wyższe	6	10,5	16	10,1	7	18,4	5	14,0	15	11,7	4	7,4
Ogółem	57	100	159	100	38	100	36	100	128	100	54	100

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu Filia w Kętach

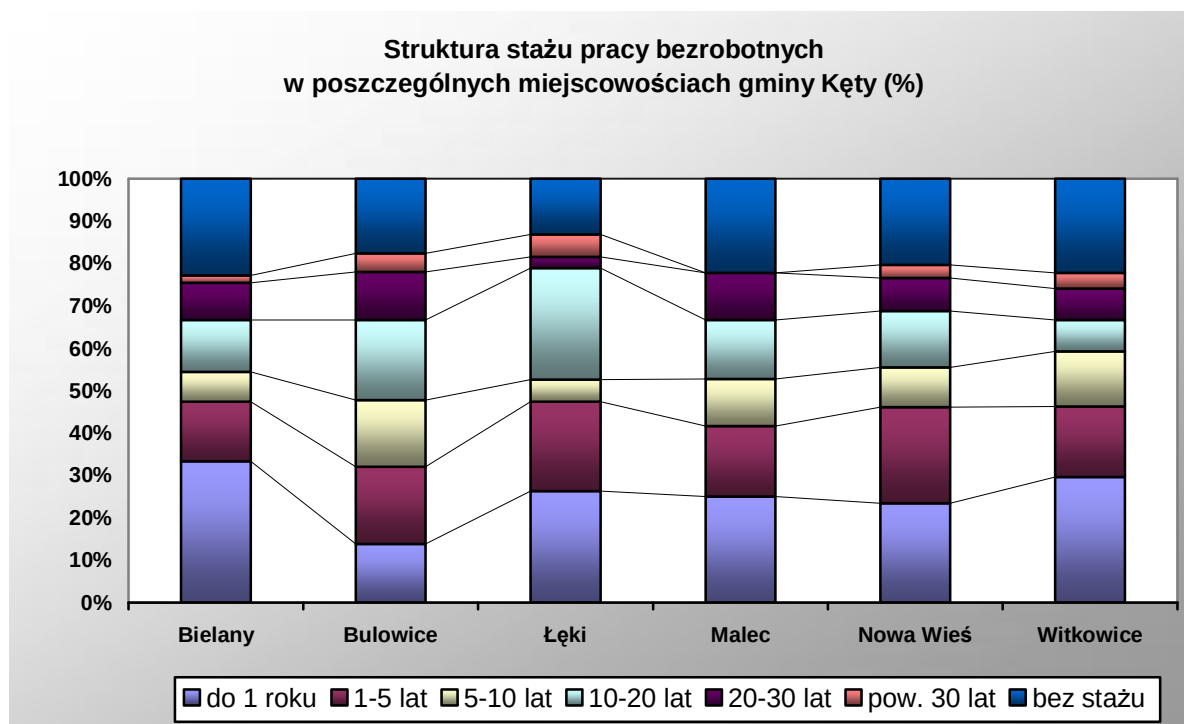
Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu Filia w Kętach

Mieszkańców Bulowic posiadających minimum 30-letni staż pracy problem bezrobocia dotyka relatywnie rzadko – w ogóle bezrobotnych z miejscowości tylko 4,4% posiada tak znaczne doświadczenie zawodowe. Poważne kłopoty ze znalezieniem zatrudnienia mają osoby bądź z 10-20-letnim stażem (18,9%), bądź ze stażem zamykającym się w zakresie od jednego roku do pięciu lat (18,2%). Spośród wszystkich bezrobotnych, 17,6% nie posiada w ogóle żadnego stażu zawodowego.

Tabela 12. Bezrobotni według stażu pracy w poszczególnych miejscowościach gminy Kęty – II kwartał 2008 r.

Staż pracy	Bielany		Bulowice		Łęki		Malec		Nowa Wieś		Witkowice	
	liczba	% ogółu	liczba	% ogółu	liczba	% ogółu	liczba	% ogółu	liczba	% ogółu	liczba	% ogółu
Do 1 roku	19	33,3	22	13,8	10	26,3	9	25,0	30	23,4	16	29,7
1-5 lat	8	14,0	29	18,2	8	21,1	6	16,7	29	22,7	9	16,7
5-10 lat	4	7,0	25	15,8	2	5,3	4	11,1	12	9,4	7	12,9
10-20 lat	7	12,3	30	18,9	10	26,3	5	13,9	17	13,3	4	7,4
20-30 lat	5	8,8	18	11,3	1	2,6	4	11,1	10	7,8	4	7,4
pow. 30 lat	1	1,8	7	4,4	2	5,3	0	0	4	3,1	2	3,7
bez stażu	13	22,8	28	17,6	5	13,1	8	22,2	26	20,3	12	22,2
Ogółem	57	100	159	100	38	100	36	100	128	100	54	100

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu Filia w Kętach

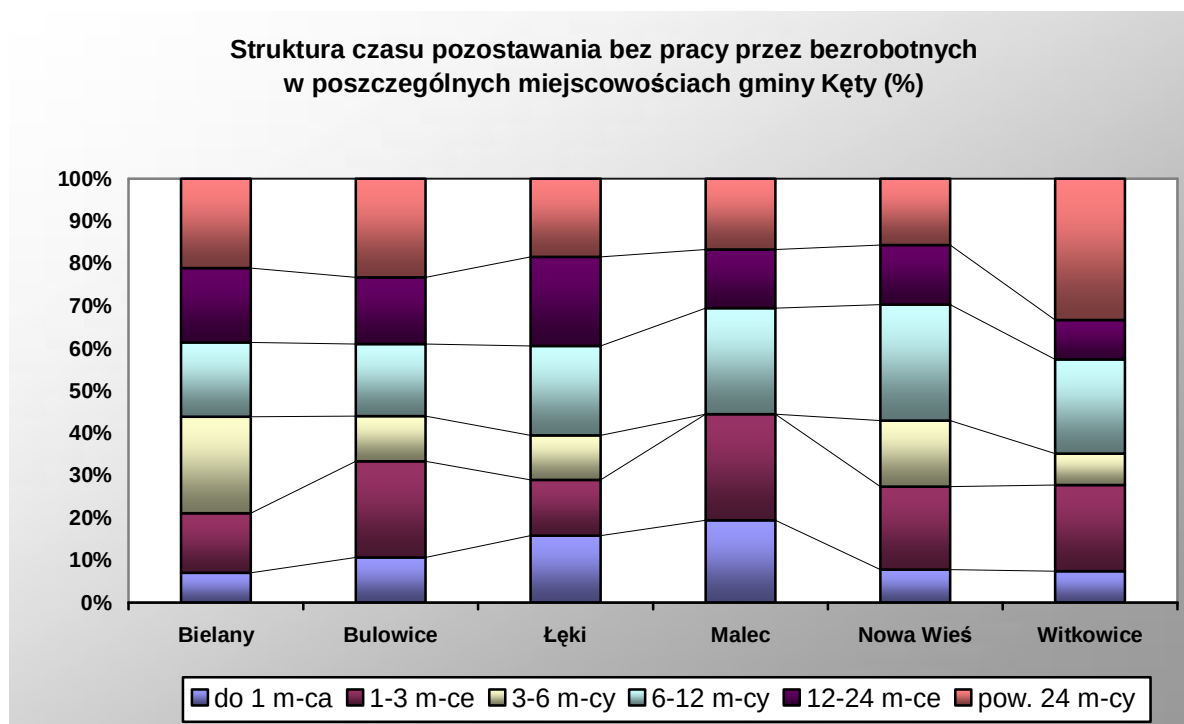
Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu Filia w Kętach

Poważnym problemem w sołectwie Bulowice jest chroniczne bezrobocie, czyli poszukiwanie pracy przez dłużej niż 24 miesiące. W takiej sytuacji znajduje się 23,2% bezrobotnych z Bulowic. Niewiele mniej jest osób szukających zatrudnienia przez 1-3 miesiące – 22,7%. Równie istotną grupę stanowią osoby pozostające bez pracy przez okres 6-12 miesięcy – jest to niemal 17% ogółu.

Tabela 13. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy w poszczególnych miejscowościach gminy Kęty – II kwartał 2008 r.

Czas pozostawania bez pracy	Bielany		Bulowice		Łęki		Malec		Nowa Wieś		Witkowice	
	liczba	% ogółu	liczba	% ogółu	liczba	% ogółu	liczba	% ogółu	liczba	% ogółu	liczba	% ogółu
Do 1 m-ca	4	7,0	17	10,7	6	15,8	7	19,4	10	7,9	4	7,4
1-3 m-cy	8	14,1	36	22,7	5	13,1	9	25,0	25	19,5	11	20,4
3-6 m-cy	13	22,8	17	10,7	4	10,5	0	0	20	15,6	4	7,4
6-12 m-cy	10	17,5	27	16,9	8	21,1	9	25,0	35	27,3	12	22,2
12-24 m-cy	10	17,5	25	15,8	8	21,1	5	13,9	18	14,1	5	9,3
pow. 24 m-cy	12	21,1	37	23,2	7	18,4	6	16,7	20	15,6	18	33,3
ogółem	57	100	159	100	38	100	36	100	128	100	54	100

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu Filia w Kętach

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu Filia w Kętach

XI Rolnictwo

XI.1 Rolnictwo w gminie

Na terenie gminy Kęty istnieją optymalne warunki do prowadzenia produkcji rolniczej (roślinnej i zwierzęcej) oraz dla rozwoju wyspecjalizowanych kierunków działalności rolniczej. W produkcji roślinnej dominuje uprawa zbóż, roślin okopowych oraz rzepaku. Produkcja zwierzęca została zdominowana przez chów żywca wieprzowego. Najpoważniejszą wadą i przeszkodą w rozwoju rolnictwa jest rodzinny charakter gospodarstw rolnych oraz ich duże rozdrobnienie.

Użytki rolne stanowią 67,3% ogólnej powierzchni gminy.

W strukturze użytków rolnych największy udział mają grunty orne – 83,1%, następnie użytki zielone – 12,9% oraz sady – 4%. W gruntach ornych najliczniej występują gleby średniej jakości (klasy III i IV) stanowiące ok. 94,2% ich powierzchni. Najwięcej tych gleb występuje w mieście Kęty, Witkowicach, Bulowicach, Nowej Wsi i Bielanach. Najlepsze gleby (klasy I i II) zajmują obszar 115,9 ha, co stanowi zaledwie 2,7 % gruntów ornych gminy – występują w Dolinie Soły (Bielany), na madach.

XI.2 Rolnictwo w sołectwie

W strukturze indywidualnych gospodarstw rolnych przeważają gospodarstwa o powierzchni 2-5 ha, których jest 257. Tylko o 8 gospodarstw mniej kwalifikuje się do przedziału 1-2 ha, czy gospodarstw, których powierzchnia uniemożliwia rolną produkcję na większą skalę. Takich gospodarstw, pozwalających na czerpanie zysków ze sprzedaży płodów rolnych, jest w sołectwie 6: 3 o powierzchni 10-15 ha oraz 3 o powierzchni więcej niż 15 ha. W sołectwie rozwinięte jest ogrodnictwo - szczególnie uprawa warzyw grunowych oraz warzyw i kwiatów pod osłonami.

Tabela 14. Struktura indywidualnych gospodarstw rolnych w sołectwie Bulowice

Gospodarstwa o powierzchni (ha)	Ilość gospodarstw	Powierzchnia użytków rolnych (ha)
0 - 1	24	10,84
1 - 2	249	357,36
2 - 5	257	367,03
5 - 7	12	69,22
7 - 10	6	47,88
10 - 15	3	35,68
powyżej 15	3	129,99
Ogółem	554	1018,00

Źródło: Urząd Gminy Kęty

Osoby prawne prowadzące gospodarstwa rolne na terenie sołectwa to m.in. Zgromadzenie Braci Albertynów, Diecezja Bielsko- Żywiecka, Ośrodek Hodowli Zarodowej w Osieku.

XI.3 Rodzaje gleb w gminie

Na terenie Gminy Kęty dominującym typem są gleby pseudobielicowe. Są to gleby o dobrej zasobności w składniki pokarmowe. Jednak mimo że znaczna ich część poddana została regulacji stosunków wodnych na stokach wzniesień, gleby te podlegają intensywnym procesom erozji i często nie posiadają dostatecznego uwilgotnienia. Występują one głównie w sołectwach: Bulowice i Witkowice.

Na terenach nadzalewowych w dolinach potoków i rzeki Soły występują mady brunatne. Wytworzone one zostały z pyłów i glin średnich podścielanych piaskiem lub żwirem. Są to gleby bardzo urodzajne. W warunkach optymalnego uwilgotnienia tworzą kompleks pszenno-żytni bardzo dobry lub żytni bardzo dobry. Przy okresowym nadmiarze wilgoci wykształca się kompleks pszenno-żytni dobry. W przypadku czasowych niedoborów wilgoci tworzą kompleks pszenno-żytni słaby.

W przypadku użytków zielonych tworzą kompleks użytków zielonych średnich. W okresach zalegania w dolinach rzek utworów pylastych na pyłach ilastych lub glinach ciężkich wytwarzają się mady glejowe. Występują one w dolinach w sąsiedztwie stawów i w starorzeczach. Tworzą kompleks użytków zielonych średnich, są to gleby ciężkie do uprawy mechanicznej.

Na terenie Gminy mady glejowe występują – w Bielanych, Bulowicach i w mieście Kęty. W okolicach Witkowic i w m. Kęty występują również gleby brunatne wylugowane. Gleby te wykształciły się z lessów lub piasków podścielanych gliną na zboczach wzniesień, posiadają odczyn kwaśny. Tworzą kompleks pszenno-żytni dobry, żytni bardzo dobry i żytni słaby, zbożowo-pastewny mocny.

Tabela 15. Rodzaje gleb występujące w gminie Kęty.

Rodzaj gleby	Wielkość powierzchni [ha]	% całkowitej powierzchni użytków rolnych
Pseudobielice	2617,0	50,4
Mady	2089,1	40,3
Brunatne właściwe	11,8	0,2
Brunatne wylugowane	235,5	4,6
Brunatne deluwialne	94,5	1,8
Glejowe	9,3	0,2
Glejowe deluwialne	39,1	0,8
Mady glejowe	88,7	1,7
Ogółem:	5185,0	100

Źródło: Urząd Gminy Kęty

135,7 ha gruntów, to grunty orne słabe i bardzo słabe, występują plamami w obrębie Doliny Soły blisko koryta rzeki.

W użytkach zielonych zdecydowanie przeważają klasy: III – 242,2 ha (co stanowi 36,4% użytków zielonych) oraz IV – 224,8 ha (co stanowi 33,8% użytków zielonych). Są to grunty średniej jakości bonitacyjnej. Najliczniej występują one w mieście Kęty, Bulowicach i Witkowicach. Trzecią pozycję zajmuje klasa V = 157,1 ha (23,7 % ogólnej powierzchni

użytków zielonych gminy). Znajdują się one w sołectwie Bielany. Pozostałe stanowią znikomy procent ogólnej powierzchni użytków zielonych i występują w Dolinie Soły.

XI.4 Rodzaje gleb w sołectwie

Miejscowość Bulowice charakteryzuje się występowaniem przede wszystkim gleb pseudobielicowych i madów. Użytki zielone rosną przeważnie na glebach glejowych. Ponadto, relatywnie znaczną powierzchnię zajmują gleby brunatne właściwe.

XII Infrastruktura techniczna

XII.1 Infrastruktura drogowa w sołectwie

Przez miejscowość przebiegają drogi:

- a) krajowa nr 52 relacji Bielsko-Biała – Głogoczów;
- b) powiatowa nr 1817K relacji Bulowice przez wieś Czaniec o długości 4,9 km;
- c) gminne o łącznej długości 25,1km w tym o nawierzchni gruntowej 5,9 km;
- d) wewnętrzne stanowiące uzupełniając sieć dróg.

XII.2 Infrastruktura telekomunikacyjna w sołectwie

W sołectwie Bulowice znajduje się 850 abonentów TP SA – 42,3% z nich ma dostęp do Neostrady.

Tabela 16. Telefonizacja poszczególnych miejscowości gminy Kęty – stan na dzień 28 VIII 2008 r.

Miejscowość	Ilość abonentów	Ilość abonentów z dostępem do Internetu (Neostrada)
Bielany	419	153
Bulowice	850	360
Łęki	282	94
Malec	206	70
Nowa Wieś	511	170
Witkowice	274	58
Ogółem	2542	905

Źródło: Telekomunikacja Polska SA

XII.3 Infrastruktura gazociągowa w sołectwie

Przez sołectwo biegnie 67,3 km gazociągu – najwięcej ze wszystkich miejscowości w gminie. Rekordowa, na tle pozostałych sołectw, jest także ilość podłączeń gazociągu do budynków, wynosząca 990.

Tabela 17. Infrastruktura gazociągowa w poszczególnych miejscowościach gminy Kęty

Miejscowość	Długość gazociągu (km)	Ilość podłączeń do budynków
Bielany	27,3	387
Bulowice	67,3	990
Łęki	15,7	294
Malec	26,9	359
Nowa Wieś	39,7	673
Witkowice	43,4	444
Ogółem	220,3	3147

Źródło: Urząd Gminy Kęty

XII.4 Infrastruktura wodociągowo-kanalizacyjna w sołectwie

W sołectwie Bulowice wodociągowa sieć rozdzielcza liczy 46,3 km, z których odchodzi 1062 połączeń o długości 26,7 km. Jest to najdłuższa i najbardziej rozbudowana sieć spośród wszystkich miejscowości gminy Kęty – mimo to, Bulowice wciąż nie posiadają ani jednego kilometra sieci kanalizacyjnej.

Tabela 18. Gospodarka wodociągowa – ściekowa w wybranych miejscowościach gminy Kęty w 2008 r.

Miejscowość	Sieć w km		Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych			
	Wodociągowa rozdzielcza	Kanalizacyjna rozdzielcza	Wodociągowe		Kanalizacyjne	
			km	szt.	km	szt.
Bielany	15,0	-	8,5	356	-	-
Bulowice	46,3	-	26,7	1062	-	-
Łęki	7,6	-	6,9	294	-	-
Malec	19,2	3,0	8,8	371	1,1	81
Nowa Wieś	17,7	22,0	15,4	668	8,6	628
Witkowice	24,5	-	12,2	425	-	-
Gmina Kęty z miastem	193,3	84,7	136,5	5273	25,8	1643

Źródło: Urząd Gminy Kęty

Od 2004 r. sieć wodociągowa w sołectwie zwiększyła się tylko o 0,1 km, dobudowaną w 2007 r.

Tabela 19. Struktura przestrzenna sieci wodociągowych oraz kanalizacyjnych za okres 5 ostatnich lat.

Miejscowość	Długość sieci	2004	2005	2006	2007
Bielany	Wodociągowej rozdzielczej	14,9	14,9	14,9	15,0
	Kanalizacyjnej	-	-	-	-
Bulowice	Wodociągowej rozdzielczej	46,2	46,2	46,2	46,3
	Kanalizacyjnej	-	-	-	-
Łęki	Wodociągowej rozdzielczej	7,6	7,6	7,6	7,6
	Kanalizacyjnej	-	-	-	-
Malec	Wodociągowej rozdzielczej	19,2	19,2	19,2	19,2
	Kanalizacyjnej	-	-	3,0	3,0
Nowa Wieś	Wodociągowej rozdzielczej	17,4	17,6	17,6	17,7
	Kanalizacyjnej	-	7,3	21,8	22,0
Witkowice	Wodociągowej rozdzielczej	23,4	23,7	24,5	24,5
	Kanalizacyjnej	-	-	-	-
Gmina Kęty z miastem	Wodociągowej rozdzielczej	188	189,8	192,7	193,3
	Kanalizacyjnej	33,8	51,5	73,1	84,7

Źródło: Urząd Gminy Kęty

XII.5 Zagrożenie powodziowe w gminie

Znaczny obszar gminy (ok. 60% powierzchni) zagrożony jest powodzią. Zagrożenie jest rezultatem silnych ulew i deszczów nawaalnych połączonych z burzami, które generują lokalne katastrofalne wezbrania na rzece Sole i w potokach Bulówka, Malecki, Macocha wraz z Ulgami, Leśniówka, Szybówka i Młynówka Czaniecka.

**Zdjęcie 8. Potok Bulówka
w Bulowicach**

Do najgroźniejszych zjawisk należą duże powodzie letnie, wywoływane zwykle czerwcowo-lipcowymi kilkudniowymi intensywnymi opadami. Dochodzi wówczas do wylewu niemal wszystkich cieków z terenu gminy. Szczególnie niebezpieczne są Bulówka i Macocha, które charakteryzują się gwałtownymi wezbraniem i zachowują się jak typowe rzeki górskie. Zjawiskiem o groźnych konsekwencjach jest także zamarzanie potoków, w szczególności Młynówki Czanieckiej.

Potoki oraz obwałowania rzeki Soły znajdują się w administracji Małopolskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Krakowie, który podlega Samorządowi Województwa Małopolskiego. Rzeką Solą administrowana jest przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie, podlegający Ministrowi Środowiska. Rejonowy Związek Spółek Wodnych w Oświęcimiu administruje w imieniu Miejsko-Gminnej Spółki Wodnej w Kętach częścią rowów melioracyjnych o łącznej długości 33 454 mb oraz urządzeniami drenarskimi meliorującymi obszar o powierzchni 2 887 ha.

XII.6 Zagrożenie powodziowe w sołectwie

Ze względu na swe położenie w pobliżu potoków Bulówka, Szybówka oraz Olszyński, sołectwu może zagrażać niebezpieczeństwo powodziowe. Aby mu zapobiec, podjęto następujące kroki:

- a) w latach 2003-2004 Małopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Krakowie zmodernizował potok Bulówka na odcinku ok. 2 km – od mostu na ul. Głowackiego w Kętach do mostu na ul. Stara Droga w Bulowicach;
- b) w 2003 r. Urząd Gminy w Kętach zmodernizował rów wzdłuż przedszkola w Bulowicach;
- c) w latach 2003-2004 UG dokonał modernizacji rowu wzdłuż ul. Skalistej;
- d) rok później UG zdecydował się na modernizację rowu od ul. Olszyny;
- e) w 2006 r. UG w Kętach zmodernizował rów „Od szkoły”;
- f) rok 2007 to modernizacja rowu „Obok Gawędy” dokonana przez Urząd Gminy;
- g) w 2008 r. UG zmodernizował rów „Od cmentarza”.

Tabela 20. Infrastruktura przeciwpowodziowa w miejscowościach gminy Kęty

Miejscowość	Długość rowów melioracyjnych (mb)	Powierzchnia zdrenowana (ha)
Bielany	8478	66
Bulowice	6858	1327
Kęty	4070	60
Malec	4050	208
Nowa Wieś	5843	69
Witkowice	3002	842

Źródło: Urząd Gminy Kęty

XII.7 System gospodarki odpadami w gminie

W gminie Kęty odpady komunalne wyrzucane są przez mieszkańców do kontenerów lub pojemników dostosowanych do mechanicznego opróżniania. Od jedenastu lat funkcjonuje system selektywnej zbiórki surowców wtórnych, polegający na wyselekcjonowaniu *u źródła*, czyli w gospodarstwach domowych, surowców wtórnych: szkła, papieru i tworzyw sztucznych. Odpady te są następnie wrzucane do kolorowych worków lub pojemników typu Igloo. Worki i pojemniki do selektywnej zbiórki surowców wtórnych są dostarczane mieszkańcom nieodpłatnie. Także same koszty wywozu wyselekcjonowanych odpadów ponosi gmina Kęty.

W grudniu 2006 r. umowy na odbiór odpadów komunalnych zawarło ok. 87% właścicieli nieruchomości z całej gminy Kęty. Liczba umów w poszczególnych miejscowościach wyglądała następująco:

Tabela 21. Liczba zawartych umów na odbiór odpadów komunalnych w miejscowościach gminy Kęty – 31 XII 2006 r.

Miejscowość	Liczba zawartych umów na wywóz odpadów komunalnych
Kęty	3.137
Bielany	444
Bulowice	930
Łęki	339
Małec	328
Nowa Wieś	806
Witkowice	469

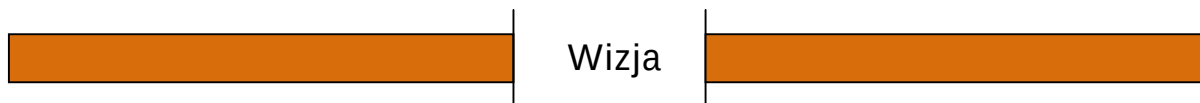
Źródło: Sprawozdanie z realizacji Planu Gospodarki Odpadami Gminy Kęty

Mieszkańcy gminy Kęty zostali zobowiązani w miarę możliwości do kompostowania odpadów organicznych we własnym zakresie. Odpady nie muszą być kompostowane w okresie przejściowym, do czasu wybudowania kompostowni odpadów organicznych.

Odrębnie gromadzone winny być odpady wielkogabarytowe, odpady z remontów, zużyty sprzęt elektroniczny i elektryczny, a także odpady niebezpieczne. Wszystkie powyżej wymienione powinny być przekazywane podmiotowi odbierającemu odpady.

Urząd Gminy Kęty, korzystając ze środków Powiatowego i Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, pokrywa koszty wywozu i utylizacji odpadów azbestowych, powstających przy wymianie lub likwidacji pokryć dachowych i elewacji z budynków mieszkalnych i gospodarczych osób fizycznych. Odbiór takich odpadów dokonywany jest przez wyspecjalizowaną firmę, posiadającą uprawnienia do przewozu odpadów niebezpiecznych.

D Ocena mocnych i słabych stron miejscowości

Wizja miejscowości Bulowice

Bulowice w 2015 roku to miejscowość:

- zamożna;
- bezpieczna, przyjazna dla mieszkańców i przyjezdnych;
- atrakcyjna turystycznie,
- posiadająca obiekty sportowo-rekreacyjne.

	Analiza SWOT	
--	-----------------	--

SWOT (Siły, Słabości, Szanse, Zagrożenia):

SIŁY (STRENGTHS) – wewnętrzne czynniki mające lub mogące mieć pozytywny wpływ na rozwój miejscowości, wyróżniające miejscowość w sposób korzystny w otoczeniu, tworzące podstawy dla rozwoju, podnoszące atrakcyjność i konkurencyjność w oczach mieszkańców, inwestorów, osób odwiedzających.

SŁABOŚCI (WEAKNESSES) – wewnętrzne czynniki mające lub mogące mieć negatywny wpływ na rozwój miejscowości, utrudniające rozwój i realizację zamierzeń, braki w potencjałach, obniżające pozycję miejscowości zarówno w oczach mieszkańców jak i podmiotów zewnętrznych.

SZANSE (OPPORTUNITIES) – czynniki w otoczeniu sprzyjające lub mogące sprzyjać rozwojowi miejscowości, umożliwiające eliminowanie słabości, wzmacnianie sił, uruchamianie nowych kierunków rozwoju.

ZAGROŻENIA (THREATS) – czynniki w otoczeniu utrudniające lub mogące utrudniać rozwój miejscowości, stanowiące bariery w przełamywaniu dzisiejszych trudności i blokujące możliwości podejmowania działań w różnych, istotnych z punktu widzenia rozwoju miejscowości dziedzinach.

SILNE I SŁABE STRONY MIEJSCOWOŚCI BULOWICE

Silne strony	Słabe strony
1. Dogodne połączenie komunikacyjne z miastami Małopolski Zachodniej oraz Śląska. 2. Znaczna ilość miejsc pracy w rolnictwie, rzemiośle i sektorze usług budowlanych. 3. Dobry stan budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego. 4. Funkcjonowanie obiektu sportowego LKS. 5. Długoletnia działalność i dorobek Orkiestry Dętej OSP Bulowice. 6. Dorobek kulturalny, kultywowanie miejscowych tradycji i obrzędów. 7. Integracja środowiska kobiecego w ramach działalności Koła Gospodyń Wiejskich. 8. Wysoki stopień zadrzewienia obszaru miejscowości. 9. Sieć wodociągowo-rozdzielcza najdłuższa i najbardziej rozbudowana spośród wszystkich sołectw gminy Kęty.	1. Brak sieci kanalizacyjnej. 2. Brak nowych terenów przemysłowo-usługowych. 3. Niewystarczająco rozwinięta oferta kulturalna, niewystarczająco rozbudowana oferta rekreacyjna (np. o ścieżki rowerowe), dostępna dla mieszkańców. 4. Niedostatecznie rozwinięta baza sportowa, potrzeby w zakresie intensyfikacji edukacji sportowej młodzieży. 5. Konieczność kontynuacji walki z patologiami (alkoholizm, problem narkotykowy). 6. Konieczność doskonalenia postaw proekologicznych społeczności lokalnej. 7. Braki w zakresie miejsc spotkań dla młodzieży (Świetlica Młodzieżowa) i dorosłych (sala spotkań z zapleczem). 8. Niedostateczny poziom bezpieczeństwa publicznego mieszkańców (braki w zakresie oświetlenia ulic, potrzeba zwiększenia częstotliwości patroli policyjnych, budowy chodników przy drogach o dużym nasileniu ruchu, brak monitoringu).

OTOCZENIE MIEJSCOWOŚCI BULOWICE

Okazje, szanse	Trudności, zagrożenia
1. Rozwój przedsiębiorczości w sferze turystyki i rekreacji oraz handlu i usług. 2. Wzrost aktywności mieszkańców regionu. 3. Wzrost znaczenia organizacji pozarządowych. 4. Dostępność funduszy UE na rozwój turystyki, kultury i infrastruktury kanalizacyjnej. 5. Budowa Beskidzkiej Drogi Integracyjnej. 6. Tworzenie grup producenckich.	1. Niewystarczająca ilość środków na remont i modernizację infrastruktury technicznej, w tym dróg gminnych. 2. Częste zmiany przepisów prawnych. 3. Emigracja mieszkańców regionu, w tym specjalistów. 4. Zagrożenie powodziowe.

E Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną

Opis planowanych zadań Planu Odnowy
Miejscowości Bulowice
na lata 2009-2015

I.1. Zadania przewidziane do współfinansowania w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 na terenie sołectwa Bulowice:

Miejsce rankingowe zadania	Cel projektu zgodny z działaniem „Odnowa i rozwój wsi” PROW 2007-2013	Nazwa projektu / zakres	Instytucja koordynująca realizację	Partnerzy	Okres realizacji	Możliwe źródła finansowania
1.	Budowa, remont lub przebudowa infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych lub społeczno-kulturalnych.	Rozbudowa Pawilonu Sportowego w Bulowicach Zakres: • Rozbudowa istniejącego pawilonu sportowego na bazie istniejących fundamentów, • Zagospodarowanie	Gmina Kęty	• Rada Sołecka, • LKS Bulowice, • MSPS Sparta.	2010-2011	• Budżet Gminy Kęty, • PROW 2007-2013

		otoczenia pawilonu, Szacunkowy koszt: 1 200.000 zł				
		Uzasadnienie (dlaczego ten projekt powinien być realizowany na terenie miejscowości Bulowice, do czego się przyczyni?) Zadanie ma na celu zwiększenie oferty zajęć sportowo – rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Modernizacja pawilonu sportowego wpłynie na atrakcyjność i liczbę organizowanych wydarzeń o charakterze sportowym, kulturalnym i rozrywkowym, w których będą uczestniczyli mieszkańcy Bulowic oraz turyści. Realizacja projektu stworzy alternatywną możliwość spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży oraz rozpropaguje zdrowy tryb życia wśród mieszkańców sołectwa.				
Miejsce rankingowe zadania	Cel projektu zgodny z działaniem „Odnowa i rozwój wsi” PROW 2007-2013	Nazwa projektu / zakres	Instytucja koordynująca realizację	Partnerzy	Okres realizacji	Możliwe źródła finansowania
2.	Kultywowanie tradycji społeczności lokalnej oraz tradycyjnych zawodów.	Integracja społeczności Bulowic – organizacja opłatka, dożynek, turniejów sportowych, festynów. Zakres: Opracowanie kalendarza rocznego imprez kulturalnych i integracyjnych w sołectwie,	Rada Sołecka Grupa Nieformalna	- Koło Gospodyń Wiejskich, - LKS Bulowice, - OSP Bulowice, - Kółko Rolnicze. - LGD „Dolina Soły	2009-2015 cyklicznie corocznie	- Budżet Gminy Kęty, - PROW 2007-2013, - sponsorzy.

		• Zaangażowanie partnerów lokalnych do realizacji poszczególnych wydarzeń kulturalnych i integracyjnych, • Opracowanie szczegółowych programów imprez, • Realizacja wydarzeń zgodnie z kalendarzem oraz programami, • Promocja wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych na terenie sołectwa, gminy Kęty oraz w powiecie oświęcimskim i sąsiednich. Szacunkowy koszt: 50.000 zł				
		Uzasadnienie (dlaczego ten projekt powinien być realizowany na terenie miejscowości Bulowice, do czego się przyczyni?) Realizacja projektu przyczyni się do integracji mieszkańców sołectwa Bulowice oraz do kultywowania tradycji i obrzędów wiejskich. W realizację projektu zaangażowanych będzie wielu lokalnych partnerów, m.in.: zespoły artystyczne działające przy Kole Gospodyń Wiejskich, Zespole Szkolno-Przedszkolnym oraz Domu Pomocy Społecznej.				

Miejsce rankingowe zadania	Cel projektu zgodny z działaniem „Odnowa i rozwój wsi” PROW 2007-2013	Nazwa projektu / zakres	Instytucja koordynująca realizację	Partnerzy	Okres realizacji	Możliwe źródła finansowania
3.	Budowa, remont lub przebudowa infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych lub społeczno-kulturalnych.	Budowa ścieżki rowerowej w Bulowicach. Zakres: • Adaptacja drogi od ulicy Lipowej przez las do ulicy Skotnica • Utwardzenie trasy rowerowej, • Oznakowanie trasy rowerowej. Szacunkowy koszt: 100.000 zł	Gmina Kęty	• Rada Sołecka,	2009	• Budżet Gminy Kęty, • PROW 2007-2013,
		Uzasadnienie (dlaczego ten projekt powinien być realizowany na terenie miejscowości Bulowice, do czego się przyczyni?) Zadanie ma na celu zwiększenie oferty sportowo – rekreacyjnej dla dzieci, młodzieży i dorosłych. W przyszłości ścieki rowerowe na terenie sołectwa będą tworzyły wraz ze ścieżkami innych miejscowości sieć umożliwiającą atrakcyjne spędzanie wolnego czasu. Przyczyni się to do współpracy z innymi sołectwami i sąsiednimi gminami oraz do popularyzacji zdrowego trybu życia wśród mieszkańców.				

Miejsce rankingowe zadania	Cel projektu zgodny z działaniem „Odnowa i rozwój wsi” PROW 2007-2013	Nazwa projektu / zakres	Instytucja koordynująca realizację	Partnerzy	Okres realizacji	Możliwe źródła finansowania
4.	Budowa, remont lub przebudowa infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych lub społeczno-kulturalnych.	Modernizacja trybuny na stadionie LKS Bulowice. Zakres: • Remont trybuny, • Wykonanie zadaszenia, • Zainstalowanie krzesełek. Szacunkowy koszt: 1.000.000 zł	LKS Bulowice	• Gmina Kęty • Rada Sołecka, • LKS Bulowice.	2012	• Budżet Gminy Kęty, • Budżet LKS Bulowice • PROW 2007-2013
		Uzasadnienie (dlaczego ten projekt powinien być realizowany na terenie miejscowości Bulowice, do czego się przyczyni?) Obecny stan techniczny trybuny na stadionie LKS Bulowice nie spełnia norm bezpieczeństwa. Niezbędny jest remont poprawiający stan bezpieczeństwa oraz komfort oglądania wydarzeń sportowych, kulturalnych i rozrywkowych organizowanych na stadionie. Zwiększy to zainteresowanie mieszkańców tymi wydarzeniami i przyczyni się do ich aktywizacji.				

Miejsce rankingowe zadania	Cel projektu zgodny z działaniem „Odnowa i rozwój wsi” PROW 2007-2013	Nazwa projektu / zakres	Instytucja koordynująca realizację	Partnerzy	Okres realizacji	Możliwe źródła finansowania
5.	Budowa, remont lub przebudowa infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych lub społeczno-kulturalnych.	Budowa boiska do siatkówki plażowej w Bulowicach. Zakres: • Opracowanie projektu technicznego boiska i jego otoczenia, • Przygotowanie dokumentacji projektowej, • Budowa boiska wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą - widownia, • Opracowanie kalendarza imprez sportowych na nowym obiekcie, • Promocja wydarzeń sportowych w regionie.	LKS Bulowice	• Rada Sołecka, • Gmina Kęty • LKS Bulowice, • MSPS Sparta.	2012	• Budżet Gminy Kęty, • PROW 2007-2013, • sponsorzy. • Budżet LKS

		Szacunkowy koszt: 150.000 zł				
		Uzasadnienie (dlaczego ten projekt powinien być realizowany na terenie miejscowości Bulowice, do czego się przyczyni?) Budowa boiska do siatkówki plażowej jest jednym z zadań zmierzających do organizacji kompleksowej oferty sportowo-rekreacyjnej na terenie sołectwa Bulowice. Siatkówka plażowa jest obecnie jedną z najdynamiczniej rozwijających się dyscyplin sportowych. Przyciąga wielu sympatyków i stanowi ciekawą atrakcję rekreacyjną. Boisko umożliwi organizację turniejów w tej dyscyplinie, urozmaici ofertę spędzania wolnego czasu wśród dzieci, młodzieży i dorosłych oraz przyczyni się do upowszechnienia kultury fizycznej. Boisko będzie ogólnodostępne dla mieszkańców sołectwa i gminy.				
Miejsce rankingowe zadania	Cel projektu zgodny z działaniem „Odnowa i rozwój wsi” PROW 2007-2013	Nazwa projektu / zakres	Instytucja koordynująca realizację	Partnerzy	Okres realizacji	Możliwe źródła finansowania
6.	Budowa, remont lub przebudowa infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych lub społeczno-kulturalnych.	Budowa kortu tenisowego w Bulowicach. Zakres: - Opracowanie projektu technicznego kortu i jego otoczenia, - Przygotowanie dokumentacji projektowej,	LKS Bulowice	- Rada Sołecka, - Gmina Kety.	2013	- Budżet Gminy Kęty, - PROW 2007-2013, - sponsorzy.

		• Budowa kortu wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą, • Opracowanie kalendarza imprez sportowych na nowym obiekcie, • Promocja wydarzeń sportowych w regionie. Szacunkowy koszt: 350.000 zł				
		Uzasadnienie (dlaczego ten projekt powinien być realizowany na terenie miejscowości Bulowice, do czego się przyczyni?) Budowa kortu tenisowego jest kolejnym zadaniem z zakresu oferty sportowo-rekreacyjnej na terenie sołectwa Bulowice. Kort tenisowy przyczyni się do atrakcyjnego spędzania wolnego czasu przez dzieci, młodzież i dorosłych. Dzięki temu sołectwo zyska nowy obiekt popularyzujący kulturę fizyczną i aktywny wypoczynek.				

Miejsce rankingowe zadania	Cel projektu zgodny z działaniem „Odnowa i rozwój wsi” PROW 2007-2013	Nazwa projektu / zakres	Instytucja koordynująca realizację	Partnerzy	Okres realizacji	Możliwe źródła finansowania
7.	Kształtowanie obszaru przestrzeni publicznej.	Zwiększenie poziomu estetyki miejscowości Bulowice poprzez urządzenie i porządkowanie terenów zielonych. Zakres: - Opracowanie projektów terenów zielonych; - Zakup materiału nasadzeniowego, - Urządzenie terenów zielonych wg projektów. Szacunkowy koszt: 50.000 zł	Gmina Kęty	- Rada Sołecka, - Koło Gospodyń Wiejskich.	2010-2011	- Budżet Gminy Kęty, - PROW 2007-2013.
Uzasadnienie (dlaczego ten projekt powinien być realizowany na terenie miejscowości Bulowice, do czego się przyczyni?) Projekt zmieni estetykę Bulowic, szczególnie w części sołectwa zlokalizowanej wzdłuż drogi krajowej. Przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców oraz pozytywnie zmieni wizerunek miejscowości wśród turystów i przejeżdżających gości. W przyszłości przyczynić się może do zwiększonego ruchu osadniczego na terenie sołectwa.						

Miejsce rankingowe zadania	Cel projektu zgodny z działaniem „Odnowa i rozwój wsi” PROW 2007-2013	Nazwa projektu / zakres	Instytucja koordynująca realizację	Partnerzy	Okres realizacji	Możliwe źródła finansowania
8.	Odnawianie, eksponowanie lub konserwacja lokalnych pomników historycznych, budynków będących zabytkami lub miejsc pamięci.	Renowacja Starego Cmentarza i kapliczek przydrożnych w Bulowicach. Zakres: • Budowa ogrodzenia cmentarza, • Modernizacja alejek, • Uporządkowanie otoczenia cmentarza, • Renowacja kapliczek. Szacunkowy koszt: 100.000 zł	Gmina Kęty	• Rada Sołecka, • Rada parafialna. • LGD „Dolina Soły”	2010	• Budżet Gminy Kęty, • PROW 2007-2013.
		Uzasadnienie (dlaczego ten projekt powinien być realizowany na terenie miejscowości Bulowice, do czego się przyczyni?) Na terenie obecnego cmentarza stała pierwsza, drewniana świątynia w Bulowicach. Cmentarz jest częścią dziedzictwa kulturowego sołectwa i wymaga należytej opieki. Projekt przyczyni się do umacniania więzi społecznych i utrwalania tożsamości mieszkańców Bulowic.				

Miejsce rankingowe zadania	Cel projektu zgodny z działaniem „Odnowa i rozwój wsi” PROW 2007-2013	Nazwa projektu / zakres	Instytucja koordynująca realizację	Partnerzy	Okres realizacji	Możliwe źródła finansowania
9.	Odnawianie, ekspozowanie lub konserwacja lokalnych pomników historycznych, budynków będących zabytkami lub miejsc pamięci.	Renowacja wnętrza zabytkowego kościoła św. Wojciecha w Bulowicach. Zakres: • Renowacja polichromii we wnętrzu kościoła; • Renowacja ołtarzy, Szacunkowy koszt: 500 000,00 zł	Parafia Rzymskokatolicka św. Wojciecha w Bulowicach	• Rada Sołecka, • Rada parafialna.	2010	• PROW 2007-2013, • Fundusz kościelny, • sponsorzy, • środki własne parafian.
		Uzasadnienie (dlaczego ten projekt powinien być realizowany na terenie miejscowości Bulowice, do czego się przyczyni?) Kościół św. Wojciecha w Bulowicach jest obiektem zabytkowym. Stąd możliwe jest pozyskanie środków z PROW 2007-2013 na jego renowację. Najpilniejszą potrzebą w zabytkowej świątyni jest renowacja polichromii oraz zabytkowych ołtarzy. Prace te przywrócą zabytkowi dawną świetność oraz uatrakcyjnią Bulowice w oczach turystów.				

Miejsce rankingowe zadania	Cel projektu zgodny z działaniem „Odnowa i rozwój wsi” PROW 2007-2013	Nazwa projektu / zakres	Instytucja koordynująca realizację	Partnerzy	Okres realizacji	Możliwe źródła finansowania
10.	Zakup obiektów charakterystycznych dla tradycji budownictwa w danym regionie, w tym budynków będących zabytkami, z przeznaczeniem na cele publiczne.	Stworzenie skansenu budynków drewnianych z XIX w. na terenie Bulowic. Zakres: • Lokalizacja działki gminnej z przeznaczeniem na skansen; • Przygotowanie działki pod funkcje skansenu, • Wykup obiektów architektonicznych (chałupy wiejskie, budynki gospodarcze, obiekty sakralne, młyny, itp.) z przeznaczeniem do prezentacji w skansenie, • Montaż obiektów na terenie skansenu; • Promocja obiektu w regionie.	Stowarzyszenie Przyjaciół Bulowic	• Rada Sołecka, • Dom Kultury w Kętach, • Konserwator Zabytków, • inne skanseny z terenu województwa małopolskiego i śląskiego.	2015	• PROW 2007-2013, • MRPO 2007-2013, • Budżet Gminy Kęty, • Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, • sponsorzy.

		Szacunkowy koszt: 1 500.000 zł				
		Uzasadnienie (dlaczego ten projekt powinien być realizowany na terenie miejscowości Bulowice, do czego się przyczyni?) Organizacja niewielkiego skansenu na terenie sołectwa Bulowice, prezentującego spuściznę architektoniczną wsi kęckiej, oświęcimskiej, bielskiej, byłaby ogromną atrakcją turystyczną sołectwa. Przyczyniłaby się do znaczne zwiększenia ruchu turystycznego, a tym samym do umożliwienia osiągania alternatywnych źródeł dochodów mieszkańcom Bulowic. Koszty projektu z pewnością wykraczają poza możliwości finansowe gminy Kęty, jednak możliwe są do wykorzystania środki pomocowe, zarówno krajowe – Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, jak i unijne (PROW 2007-2013, MRPO 2007-2013).				
Miejsce rankingowe zadania	Cel projektu zgodny z działaniem „Odnowa i rozwój wsi” PROW 2007-2013	Nazwa projektu / zakres	Instytucja koordynująca realizację	Partnerzy	Okres realizacji	Możliwe źródła finansowania
11.	Budowa, przebudowa, remont lub wyposażenie obiektów: a) pełniących funkcje publiczne, społeczno-kulturalne, rekreacyjne i sportowe, b) służących promocji obszarów	Budowa Domu Ludowego w Bulowicach. Zakres: • Lokalizacja dogodnej działki; • Wykup terenu, • Opracowanie dokumentacji technicznej, • Budowa obiektu;	Gmina Kęty	• Rada Sołecka, • Koło Gospodyń Wiejskich w Bulowicach.	2015	• Budżet Gminy Kęty, • PROW 2007-2013

	wiejskich, w tym propagowaniu i zachowaniu dziedzictwa historycznego, tradycji, sztuki oraz kultury.	Opracowanie programu działalności; Szacunkowy koszt: 1 500 000 zł				
		Uzasadnienie (dlaczego ten projekt powinien być realizowany na terenie miejscowości Bulowice, do czego się przyczyni?) Dom ludowy w Bulowicach byłby obiektem zapewniającym integrację społeczną mieszkańców sołectwa. Jego wykorzystanie byłoby wszechstronne. Począwszy od zajęć dla dzieci i młodzieży, dostęp do Internetu, miejsce spotkań i zebrań wiejskich, organizowanie kół zainteresowań, realizowanie własnych aspiracji przez mieszkańców, organizowanie kursów i szkoleń, aż do wydarzeń kulturalnych i rozrywkowych.				
Miejsce rankingowe zadania	Cel projektu zgodny z działaniem „Odnova i rozwój wsi” PROW 2007-2013	Nazwa projektu / zakres	Instytucja koordynująca realizację	Partnerzy	Okres realizacji	Możliwe źródła finansowania
12.	Kultywowanie tradycji społeczności lokalnej oraz tradycyjnych zawodów.	Kultywowanie tradycji regionalnych i patriotycznych przez Koła Gospodyń Wiejskich, Orkiestry Dęte i chóry poprzez organizowane festiwale, przeglądy, koncerty, wystawy. Zakres: Pomoc w sfinansowaniu	Dom Kultury w Kętach	- KGW w Bulowicach, - OSP w Bulowicach,, - LGD „Dolina Soły” - Zespół Szkolno-Przedszkolny - W Bulowicach - Dom Pomocy Społecznej	2009 - 2015	- Budżet Gminy Kęty, - Środki własne Domu Kultury w Kętach, - PROW 2007-2013,

		cyklicznego przeglądu pieśni regionalnych organizowanego przez Dom Kultury w Kętach. • Zakup strojów regionalnych dla zespołu śpiewaczego działającego przy KGW w Bulowicach”, • Zakup instrumentów muzycznych dla Orkiestry Dętej w Bulowicach. Szacowany koszt: 100 000,00 zł.				
		Uzasadnienie (dlaczego ten projekt powinien być realizowany na terenie miejscowości Bulowice, do czego się przyczyni?) Realizacja projektu przyczyni się do integracji mieszkańców sołectwa Bulowice oraz do kultywowania tradycji i obrzędów wiejskich. W realizację projektu zaangażowanych będzie wielu lokalnych partnerów, m.in.: zespoły artystyczne działające przy Kole Gospodyń Wiejskich, Zespole Szkolno-Przedszkolnym oraz Domu Pomocy Społecznej. Niniejsze zadanie polega na dofinansowaniu działalności wymienionych instytucji kulturotwórczych z terenu Bulowic. Pomoc ta jest niezbędna do ich funkcjonowania, a tym samym do zachowania lokalnych tradycji i tożsamości, a także zainteresowania młodszych pokoleń spuścizną lokalnej kultury.				

Harmonogram realizacji Planu Odnowy
Miejscowości Bulowice
na lata 2009-2015

Rodzaj zadania	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Rozbudowa Pawilonu Sportowego w Bulowicach							
Integracja społeczności Bulowic – organizacja opłatka, dożynek, turniejów sportowych, festynów.							
Budowa ścieżki rowerowej w Bulowicach.							
Modernizacja trybuny na stadionie LKS Bulowice.							
Budowa boiska do siatkówki plażowej w Bulowicach.							

Budowa kortu tenisowego w Bulowicach.							
Zwiększenie poziomu estetyki miejscowości Bulowice poprzez urządzanie i porządkowanie terenów zielonych.							
Renowacja Starego Cmentarza i kapliczek przydrożnych w Bulowicach.							
Renowacja wnętrza zabytkowego kościoła św. Wojciecha w Bulowicach.							
Stworzenie skansenu budynków drewnianych z XIX w. na terenie Bulowic.							
Budowa Domu Ludowego w Bulowicach.							
Kultywowanie tradycji regionalnych i patriotycznych przez Koła Gospodyń Wiejskich, Orkiestry Dęte i chóry poprzez organizowane festiwale, przeglądy, koncerty, wystawy.							

Inne zadania istotne ze względu na rozwój miejscowości, przewidziane do realizacji w ramach projektów ogólnogminnych.

L.p.	Nazwa projektu	Instytucja koordynująca realizację	Partnerzy	Okres realizacji	Możliwe źródła finansowania
1.	Położenie nakładki asfaltowej na ul. Bł. Faustyny.	Gmina Kęty		2009	Budżet gminy Kęty
2.	Regulacja stanów prawnych ul. Św. Jana Kantego i jej modernizacja.	Gmina Kęty		2011	Budżet gminy Kęty
3.	Budowa Sali gimnastycznej.	Gmina Kęty		2008-2010	Budżet gminy MRPO
4.	Założenie ewidencji budynków wraz z modernizacją ewidencji gruntów w zakresie użytków gruntowych.	Gmina Kęty		2008	Gminny Fundusz Gospodarki Zasobami Geodezyjnymi i Kartograficznymi
5.	Opracowanie PBiW na budowę systemu kanalizacji sanitarnej w Bulowicach.	Gmina Kęty		2008-2009	Budżet gminy Kęty

Monitoring, aktualizacja i upowszechnianie Planu Odnowy Miejscowości

Monitoring i ewaluacja Planu Odnowy Miejscowości odbywać się będzie na koniec każdego roku. Ewaluacja i pomiar efektywności Planu Odnowy Miejscowości odbywać się będzie co dwa lata.

Uaktualnianie Planu Odnowy Miejscowości o nowe zadania zgłaszane przez instytucje, organizacje i firmy działające na obszarze objętym POM będzie odbywało się corocznie.

Koordynacją realizacji Planu Odnowy Miejscowości Bulowice powinien zajmować się powołany przez Burmistrza Gminy Kęty zespół, w skład którego mogą wchodzić:

- Burmistrz lub przedstawiciel Burmistrza Gminy Kęty;
- Radni Rady Miejskiej w Kętach reprezentujący Bulowice;
- Przewodniczący Rady Miejskiej;
- Liderzy społeczności lokalnej.

Zakres zadań zespołu obejmuje:

- monitorowanie przebiegu realizacji projektów w ramach Planu;
- działania informacyjne i promocyjne Planu;
- przygotowanie rocznych raportów na temat wdrażania Planu;
- dokonanie oceny po zakończeniu realizacji Planu.

Do właściwej oceny Planu, zespół może tworzyć grupy robocze, korzystać z opinii niezależnych ekspertów lub usług innych instytucji.

Gmina Kęty jako instytucja wdrażająca Plan Odnowy Miejscowości jest odpowiedzialna za:

- składanie wniosków aplikacyjnych do instytucji grantodawczych;
- kontrolę formalną składanych wniosków, ich zgodności z procedurami i z zapisami w Planie Odnowy Miejscowości;
- monitorowanie wdrażania poszczególnych projektów;
- upowszechnienie informacji o współfinansowaniu realizowanych projektów przez UE.

Realizacja Planu będzie poddawana bieżącej ocenie i aktualizacji. Podczas oceny przedstawione zostaną efekty z realizacji poszczególnych projektów ujętych do realizacji w POM oraz możliwa będzie jego weryfikacja w odniesieniu do wypracowanej wizji i zadań strategicznych. Analiza realizacji Planu pozwoli na weryfikację i wprowadzanie niezbędnych zmian w zakresie przyjętych priorytetów rozwojowych i działań określonych w Planie Odnowy Miejscowości.

Proponowane zmiany wynikające ze zmieniającej się rzeczywistości i pojawiających się możliwości będą mogły być zgłaszane przez Radę Miejską, Radę Sołecką, Burmistrza.

Dokonane zmiany będą zatwierdzane przez Radę Miejską w Kętach w konsultacji z Radą Sołecką Bulowic.

Realizacja zadań zawartych w „Planie Odnowy Miejscowości Bulowice na lata 2009-2015” wymaga do swej realizacji akceptacji społecznej. Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że również skuteczność działań zapisanych w tym dokumencie zależy w dużym stopniu od reakcji społeczności lokalnej na proponowane działania.

W związku z tym upowszechnianie Planu Odnowy Miejscowości powinno polegać na informowaniu w sposób przystępny o:

- przyczynach podjęcia działań;
- spodziewanych wskaźnikach osiągnięć: produkty i rezultaty;
- zaletach wybranych wariantów działania.

Istotną cechą realizacji kampanii promocyjnej jest jej spójność. Wszystkie metody oraz wykorzystane narzędzia powinny tworzyć jeden harmonijny przekaz.

Narzędzia kampanii promocyjnej:

- media - radio, prasa lokalna i regionalna - pozwolą na efektywną reklamę i dotarcie do szerokiej grupy odbiorców; to kluczowe źródła prezentacji podjętych działań;
- konsultacje społeczne – zebrania wiejskie;
- strona internetowa Urzędu Gminy Kęty.

Należy zaznaczyć, że public relations to nie są jedynie kontakty z prasą i mediami. W grę wchodzi również sposoby wprowadzania projektów, spotkania z grupami, których działania projektu dotyczą, minimalizacja ewentualnych negatywnych efektów planowanych działań.

W rezultacie powinno zostać utrzymane zainteresowanie realizacją działań objętych POM (kontrola społeczna), a w jego konsekwencji - ustanowienie i utrzymanie wzajemnego zrozumienia między beneficjentami POM-u, a odbiorcami poszczególnych projektów oraz polepszenie społecznego stosunku do działań i ukształtowanie mechanizmów poparcia społecznego dla realizacji Planu Odnowy Miejscowości.

Public relations to także ważny instrument informacji o sukcesach realizacji Planu Odnowy Miejscowości i jego wpływie na podniesienie standardów życia mieszkańców Bulowic oraz rozwoju całej gminy Kęty.